Redacțiunea Administrațiunea Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitu!
Birourile de anunciuri:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22
Inserate mai primescŭ în Viena
Rudolfŭ Mosse Haasenstein & Volger (Otto Maas), Henric Schalek, Alois Herndl M. Dukes, A. Oppelik, J. Donneberg; în Budapesta: *A. V. Goldberger Anton Mesei Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Prețulŭ insertiunilorŭ; o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 20 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(NUMĔRŬ DE DUMINECĂ 49)

„Gazeta“ ese în fiă-care ḑi
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., Pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 franci, pe șése lunĭ 20 franci, pe trei lunĭ 10 franci.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectori.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și insertiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 277.—Anulŭ LIV. Brașovŭ, Duminecă, 15 (27) Decemvre. 1891.

Nou abonamentŭ
la
„GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu **1 Ianuarie 1892** st. vechiu se deschide **nou abonamentŭ**, la care învitămŭ pe toți amicii și sprijinitorii fóiei nóstre.

Prețulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe trei lunĭ 3 fl pe șése lunĭ 6 fl., pe unŭ anŭ 12 fl.

Pentru România și străinătate: pe trei lunĭ 10 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe unŭ anŭ 40 francĭ.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria: pe anŭ 2 fl., pe șése lunĭ 1 fl.

Pentru România și străinătate: pe anŭ 8 francĭ., pe șése lunĭ 4 francĭ.

Abonarea se póte face mai ușorŭ și mai repede prin **mandate postale**.

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ și a arĕta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Sĕ fimŭ cu luare aminte!

Brașovŭ, 14 Decemvre st. v.

In lupta nóstră pentru esistență, când nu e vorba de mai puținŭ, decâtŭ de a fi séu a nu fi, noi Românii din Transilvania și Ungaria ne putemŭ răzima numai și numai pe propriele nóstre puterĭ.

Nimenĭ nu ne are grija. Guvernulŭ se 'ngrijesce numai ca nu cumva sĕ ne desvoltămŭ și sĕ progresămŭ în cultura nóstră românéscă, în spiritulŭ și în aspirațiunile nóstre românescĭ, căcĭ scopulŭ lui este de a face, ca tótă suflarea din țéră sĕ îmbrățișeze numai și numai cultura ungurésca, limba și sciințele unguresci.

Eată de ce lupta nóstră este așa de grea și anevoiósă, étă de ce ea are sĕ hotărască între a fi séu a nu fi!

Ceea ce ne vine bine și ne servesce spre mare mângâiere și speranță în starea strîmtorată de apĕrare națională, în care ne aflămŭ, este sprijinulŭ moralŭ, ce ni-lŭ dau simpatiile frațilorŭ noștri din regatulŭ românŭ vecinŭ, precum și simpatiile, cu carĭ parte mare a opiniunei publice din monarchiă și din celelalte state apusene europene urmăresce causa nóstră, despre a căreia dreptate se convinge pe ḑi ce merge totŭ mai multŭ.

Constatândŭ acésta cu plăcere, nu trebue sĕ uitămŭ, că numai unŭ poporŭ consciu de chiămarea sa, harnicŭ și stăruitorŭ în lupta pentru dreptŭ și dreptate, se face vrednicŭ de simpatiile lumei culte și, ceea ce e și mai de însĕmnătate, se scie face respectatŭ înaintea dușmanilorŭ sĕi.

Sórtea nóstră e dér în mâna nóstră.

Décă atențiunea amicilorŭ poporului nostru — și harŭ Domnului, mai avemŭ și amicĭ, nu ni suntŭ toțĭ dușmanĭ — s'a îndreptatŭ asupra nóstră, acésta avemŭ sĕ-o mulțumimŭ în prima liniă statorniciei nóstre în lupta pentru limbă și naționalitate.

In curêndŭ se vorŭ împlini douĕ-ḑecĭ și cincĭ de anĭ, de când națiunea română din Transilvania și Ungaria pórtă o luptă neegală pentru bunurile ei cele mai scumpe, carĭ suntŭ din ce în ce mai amenințate de cătră unŭ sistemŭ de guvernare vitregŭ și asupritorŭ.

A purta unŭ pătrarŭ de vécŭ necurmatŭ o luptă atâtŭ de desperată nu este, ḑĕu, lucru puținŭ. Și fără de a fi nemodeștĭ, putemŭ ḑice, că puține popóre în Europa au manifestatŭ atâta tăriă de viéță și putere de resistență, câtă a doveditŭ poporulŭ românŭ în acestŭ lungŭ periodŭ de asuprirĭ și de prigonirĭ naționale.

De altă parte însĕ nu putemŭ sĕ nu recunóscemŭ, că acestŭ resultatŭ ilŭ datorimŭ mai cu sémă vênjosiei naturale a poporului nostru și școlei triste, ce-a avut'o elŭ de vécurĭ și care l'a învĕțatŭ sĕ sciă îndura și suporta mai ușorŭ loviturile sorții.

Unde amŭ fi însĕ noi astăḑĭ, décă pe lângă acésta amŭ fi desfășuratŭ în cei douĕ-ḑecĭ și cincĭ de anĭ o lucrare mai consciențiósă și mai energică pentru de-a ne îndoi puterile printr'o unire și organisare câtŭ mai strînsă a factorilorŭ noștri naționalĭ; décă marele principiu de viéță alŭ solidarității naționale n'ar fi rĕmasŭ în cele mai multe casurĭ mai multŭ numai o dorință frumósă, fără a se preface în fapte demne naționale, carĭ întru adevĕrŭ sĕ fi venitŭ în ajutorulŭ nostru?

Unde amŭ fi noi astăḑĭ în stima lumei și în respectulŭ contrarilorŭ noștri, décă amŭ fi realisatŭ numai jumĕtate din ceea ce ne-amŭ propusŭ sĕ facemŭ pentru binele neamului nostru, pentru apĕrarea drepturilorŭ sale și a dreptății causei sale?

Acéstă întrebare datorĭ suntemŭ sĕ nĭ-o punemŭ cu cea mai adâncă seriositate tocmai acuma, când ne aflămŭ în ajunulŭ unorŭ nouĕ lupte.

Guvernulŭ ungurescŭ s'a hotărîtŭ a disolva dieta la începutulŭ lunei lui Ianuarie st. n. 1892 și a rêndui, în terminulŭ celŭ mai scurtŭ legalŭ, nouĕ alegerĭ pentru dieta viitóre.

In fața nouĕlorŭ alegerĭ dietale, Românii vorŭ fi dér érășĭ chiămațĭ a se manifesta ca unŭ poporŭ, care departe de a renunța la naționalitatea sa, vré sĕ trăéscă în aceste țĕrĭ cu limba sa, cu drepturile sale și cu cultura sa națională românéscă, cum i-se cuvine sĕ trăéscă unui poporŭ atâtŭ de numĕrosŭ și cu atâtea merite pentru patria sa strămoșéscă.

Se vorŭ ridica érășĭ din tóte părțile prorocĭ mincinoșĭ, carĭ cu surîsulŭ amăgitorŭ pe buze vorŭ ḑice cătră alegĕtorii românĭ: „Ce mai umblațĭ voi după gura fruntașilorŭ voștri, carĭ vĕ sfătuescŭ sĕ nu ținețĭ cu cei tarĭ. Nu vedețĭ, că ei vĕ înșélă numai cu vorba? Dela ei nu vețĭ avé nimicŭ, dela guvernŭ însĕ, care are puterea în mână, putețĭ dobêndi multŭ!“

Ferițĭ-vĕ de aceia, carĭ vorŭ cuteza a vĕ vorbi astfelŭ, căcĭ ei suntŭ samsarii despotismului, care vré sĕ nimicéscă viéța de sine stătătóre națională a poporului românŭ și sĕ-lŭ pregătéscă pentru contopirea în cazanulŭ maghiarisării.

In aceste timpurĭ, mai critice decâtŭ orĭ și când în cursulŭ istoriei nóstre, frații noștri ardelenĭ, bănățenĭ și ungurenĭ, dela celŭ mai micŭ până la celŭ mai mare, trebue sĕ-șĭ dea sémă de cerința cea mai de căpetenia și cea mai neapĕrată, ce li-se impune ca o sfântă datoriă: *sĕ mérgă cu toții mână în mână în strînsă unire și frățietate în bine și în rĕu!*

Amŭ disŭ la începutŭ, că în lupta grea pentru esistență suntemŭ avisațĭ la puterile nóstre proprie.

Scițĭ ce va sĕ ḑică acésta?

Va sĕ ḑică, că și cea mai mică desbinare în sînulŭ nostru va slăbi aceste puterĭ și va micșora speranțele nóstre în isbêndă.

Și óre nu vede fiă-care din noi, cum partidele maghiare se întrecŭ unele pe altele, când e vorba de a sta față cu naționalitățile și a-le combate? Cum amŭ puté dér noi sŏ mai resistămŭ grelei năvale ce-o dă asupră-ne acéstă puternică falangă a contrarilorŭ noștri, décă pe lângă aceea, că suntemŭ mai

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Colinde populare din România.

Culese de C. N. Mateescu.

De când Domnulŭ s'a născutŭ
Și pĕmêntulŭ s'a făcutŭ
Și cerulŭ l'a ridicatŭ
Pe patru stêlpĭ de argintŭ
Mai frumosŭ l'a 'mpodobitŭ
Totŭ cu stele mărunțele.
La mijloculŭ stelelorŭ
Scrisă-I luna cu razila
Și sórele cu lumina
Raḑe una, raḑe douĕ
Raḑe'n cruce de mĕrŭ dulce
Raiule, grădină dulce
Dela tine nu m'așŭ duce
De mirosulŭ florilorŭ
Cântecului pasĕrilorŭ.

O Isuse, nume dulce
Ne-ai spășitŭ cu sfânta cruce!
Noi la raiu cu ea ne-omŭ duce
Cu toțĭ sfinții dimpreună
Sĕ ne facemŭ voiă bună,
Sĕ ne facemŭ omŭ cu omŭ
Sĕ ne bucurămŭ d'unŭ domnŭ.
Ia te scólă domnŭ mai mare
Și aprinde-o luminare
Și ne numĕră parale.
Ia te scólă coconiță
Și ne dă câte-o leiță
Sĕ plecăm pe potecuță,
Potecuța'n vîrfŭ de viiă
La mulțĭ anĭ cu veseliă!
Arhilie plină rasă
Rĕmâi gazdă sănĕtósă!

Ale cui suntŭ aste case
Așa 'nalte și frumóse
Inăuntru vinețite
Dinafară zugrăvite,
Cu streșinĭ de busiocŭ
Cu curtea de siminocŭ?
Dar în ele cine-mĭ șéde?
Unŭ feciorŭ de boerŭ mare
Cu pistóle la picióre
Cu pușca la brățișóre
Cu arme la căpătâie
Cu ișlice puse 'n cuie
In mijloculŭ bătăturei
E unŭ stolŭ de porumbei
Ei cântară și sburară
Susŭ mai susŭ s'aridicară
Intre norĭ s'amestecară,
Josŭ mai josŭ că se lăsară
P'unŭ frunḑișŭ de gărlișóră
Și 'șĭ luară apușóră
Apușóră 'n gurișóră
Pietricele 'n gherușele,
Cu apșóra riura
Cu pietrile rĕsuna,
Marĭ boerĭ sĕ deștepta
Și pe noi ne dăruia
C'unŭ colacŭ de grâŭ de véră;
Pe colacŭ védra de vinŭ
C'așa-i legea din bĕtrânĭ
Din bĕtrânĭ din ómenĭ bunĭ.

Ia sculațĭ sculațĭ
Măi boerĭ bogațĭ
De voi vĕ uitațĭ
P'o gură de vale
Sórele rĕsare
Nouĕ ni-se pare
Că vouĕ vĕ vine
Trei turme de oi
Oile sbierândŭ
Mielușei sugĕndŭ
Din codițe dândŭ
Cu codițe 'nvólte
Invólte rĕsucite
In aurŭ poleite
Și totŭ vĕ mai vine
Trei cireḑĭ de vacĭ,
Vacile sbierândŭ
Vițĕlușĭ sugĕndŭ
Din codițe dândŭ,
Cu codițe 'nvólte,
Invólte rĕsucite
In aurŭ poleite.
Și totŭ vĕ mai vine
Herghelii de cai,
Caii nechezândŭ,
Mânzulețĭ sugĕndŭ
Din codițe dândŭ,
Cu codițe 'nvólte
Invólte rĕsucite,
In aurŭ poleite.
Și totŭ vĕ mai vine
Murgu 'mpodobitŭ
Cu șea de argintŭ,
Cu frêu țintuitŭ
Din potcóve scăpărândŭ.
Câte cuie pe casă
Atâțĭ galbenĭ pe masă,
Câtă frunḑă pe umbrarŭ
Atâțĭ galbenĭ în buzunarŭ,
Câte pietre'n rîu
Atâțĭ sacĭ cu grâu!
La anu și la mulțĭ anĭ!

Hei! plecă Dumnealui
Intr'o sfântă Joi
Cu plugu cu doi-spre-ḑece boi,
Boi Bourei

slabĭ decâtŭ ei, ne-amŭ mai şi risipi puterile, mergêndŭ, fiă şi numai icĭ colo, unii pe alte cărărĭ decâtŭ ceilalţĭ?

Sĕ nu ḑică nimenĭ, că nu scie cum sĕ facă şi cum sĕ lucreze! Celŭ ce ar vorbi astfelŭ, ar dovedi numai réua sa credinţă faţă cu causa neamului sĕu!

Este destulŭ de bine cunoscutŭ programulŭ nostru dela 1881 şi suntŭ de ajunsŭ cunoscute hotărîrile conferenţei nóstre generale electorale din tómna anului trecutŭ. Aceste hotărîrĭ au sĕ servéscă fiesce-căruia că îndreptarŭ până la viitórea conterenţă.

Dorimŭ din sufletŭ, ca priveliscea frumósă şi încuragiătóre, ce a oferit'o la începutulŭ anului acestuia solidara procedere a tuturorŭ Românilorŭ din Ardealŭ şi Ungaria în trista afacere a Kişdedovurilorŭ, sĕ se repeteze şi faţă cu alegerile dietale dela începutulŭ anului viitorŭ.

Pentru ca sĕ fiă astfelŭ, trebue sĕ-şĭ facă fiesce-care datoria sa de Românŭ. Dela celŭ mai micŭ până la celŭ mai mare, toţĭ sunt rĕspunḑĕtorĭ înaintea naţiunei, care „pretinde dela fii-şĭ adĭ mână de ajutorŭ!"

Numai toţĭ în unire vomŭ puté sĕ-i dămŭ acestŭ ajutorŭ.

CRONICA POLITICĂ.

— 14 (26) Decemvrie

— Din cele ce s'au petrecutŭ înăuntru în sĕptămâna acésta mai de însĕmnătate este *disolvarea dietei unguresci* îndată după feriile Crăciunului. Ministrulŭ preşedinte Szapáry a împărtăşitŭ acestŭ planŭ alŭ sĕu dietei în şedinţa dela 23 Decemvre n. Elŭ adecă ḑise, că pe basa art. de lege IV dela 1848 şi pe basa art. X alŭ legii din 1867 are de gândŭ sĕ subştérnă Corónei propunerea pentru disolvarea dietei. Motivele, carĭ le-a înşiratŭ d-lŭ Szapáry întru apĕrarea propunerii sale suntŭ mişcările electorale ce s'au lăţitŭ în tótă ţéra, decĭ în astfelŭ de împrejurărĭ abia se póte aştepta, ca dieta sĕ desbată liniştitŭ. Unŭ altŭ motivŭ este, că guvernulŭ voesce cu orĭ ce preţŭ, ca proiectele de reforme, ce le-a presentatŭ şi le va presenta, sĕ fiă desbătute de parlamentŭ. Propune decĭ, ca şedinţele meritorie sĕ nu se mai ţină până în 4 Ianuarie 1892.

Declaraţiile acestea ale ministrului preşedinte Szapáry au făcutŭ sânge rĕu în oposiţionalĭ. Deputatulŭ Irányi ḑise, că guvernulŭ voesce, ca şi viitórele alegerĭ sĕ se facă cu ajutorulŭ mijlócelorŭ mişelescĭ cunoscute; căcĭ mâncarea, beutura şi corupţiunea, ce suntŭ alta decâtŭ mijlócele cele mai infame?

Unŭ altŭ oposiţionalŭ, Beöthy Akos ḑise, că în esecutarea planului guvernului elŭ nu vede alta decâtŭ o retragere a lui şi o superioritate morală a oposiţiei. — Pe când vorbia Beöthy contele Karolyi Gàbor strigà, că asta e o apucătură de şvindler din partea d-lui Szapáry.

Mai vorbi apoi contele Apponyi imputândŭ lui Szapáry, că astăvéră când se discuta în modŭ vehementŭ asupra administraţiei de statŭ n'a disolvatŭ camera, ci o disolvă acum, când nu e nicĭ o causă.

Vedemŭ aşa déră, că alegerile de deputaţĭ se vorŭ începe séu pe la sfîrşitulŭ lui Februarie, séu la începutulŭ lui Martie, adecă mai în capŭ de iérnă.

— In **cabinetul austriacŭ** a întratŭ în ḑilele trecute unŭ nou ministru fǎra portofoliu, anume contele **Kuenburg**, deputatŭ alŭ oraşului Linz. Acestŭ ministru aparţine partidei stângei germane, ai cărei şefĭ suntŭ Dr. *Plener* şi *Clumecky*. Ḑiarulŭ „Neue Freie Presse" vorbindŭ despre numirea contelui Kuenbury, ca ministru, ḑice că acésta nu trebue privită ca unŭ evenimentŭ, care ar schimba posiţiunea stângei germane faţă de cabinetulŭ Taaffe. Stânga germană nu ia nicĭ îndatoririle unei partide guvernamentale, nicĭ nu întră în legătură óre-care cu celelalte partide din camera austriacă, pentru a forma o maioritate.

—In ḑilele trecute s'a întêmplat unŭ casŭ micŭ la aparinţă, dér care póte sĕ aibă urmărĭ serióse. Anume guvernulŭ bulgarŭ a espulsatŭ pe ḑiaristulŭ francesŭ *Chadourne*, de-órece acesta respândise scirĭ false asupra Bulgariei. Agentulŭ diplomaticŭ alŭ Franciei din Sofia, a încunosciinţatŭ despre acésta pe ministrulŭ francesŭ de esterne, care îmediatŭ a şi protestatŭ în contra acestei espulsărĭ arbitrare, cerêndŭ satisfacţiune. Ambasadorulŭ francesŭ din Constantinopole, a adresatŭ o notă Pórtei Otomane, în care se constată vătămarea capitulaţiilorŭ de către guvernulŭ bulgar şi tot-deodată guvernulŭ otomanŭ e provocatŭ, ca sĕ ia în consideraţiune recriminaţiunile Franciei în Sofiia. Sĕ mai ḑice, că Francia cere dela Bulgaria o despăgubire de 50,000 francĭ pentru ḑiaristulŭ espulsatŭ.

Disolvarea camerilorŭ române.

In urma crisei ministeriale, care s'a fostŭ terminatŭ cu formarea unui ministeriu purŭ conservatorŭ sub preşedinţa d-lui Lascar Catargiu, camerele au fostŭ prorogate până la 7 Decemvre. Reîntrunindu-se érăşĭ camera la propunerea deputatului A. Pascal şi a d-lui Fleva, camera a primitŭ cu 78 contra 74 voturĭ o moţiune de blamŭ faţă cu noulŭ guvernŭ. S'aştéptă în urma acésta ca ministeriulŭ sĕ-şĭ dea demisiunea. Dér nu şi-a dat'o, ci din contră a cerutŭ şi a primitŭ dela Rege decretulŭ de disolvare alŭ ambelorŭ corpurĭ legiuitóre.

Acestŭ decretŭ s'a cetitŭ în 11/23 Decemvre în cameră şi în senatŭ. Viitórele alegerĭ se vorŭ face la începutulŭ lunei lui Februarie st. v. ér nouĕle corpurĭ legiuitóre vorŭ fi conchiămate în 24 Februarie st. v. 1892.

Este mare nemulţămirea în sinulŭ partidelorŭ liberale, din causă că Regele Carolŭ a datŭ disolvarea a doua óră în acestŭ anŭ d-lui Catargiu. Foile liberale-naţionale precum şi organulŭ d-lui Vernescu „România" şi „Naţionalulŭ" critică procederea Regelui, ḑicêndŭ că ar fi neconstituţională.

SCIRILE ḐILEI.

— 14 (26) Decemvre.

Esemplulŭ bunŭ, ce l'au datŭ anulŭ trecutŭ câteva dómne române din Braşovŭ prin întemeiarea fondului în amintirea iubiţilorŭ rĕposaţĭ, vedemŭ cu bucuriă, că a începutŭ mai multŭ séu mai puţinŭ sĕ fiă imitatŭ şi în alte cercurĭ românescĭ. Astfelŭ se comunică din Blaşiu, că acolo încă s'a luatŭ o asemenea laudabilă iniţiativă, întemeiându-se o „*Fundaţiune întru amintirea morţilorŭ*", în care vorŭ intra banii destinaţĭ pentru cununĭ de florĭ pe séma morţilorŭ şi din ale căreia percente se va celebra în fiă-care anŭ câte-unŭ numĕrŭ anumitŭ de s. liturgii pentru sufletele rĕposaţilorŭ pe alŭ cărora nume s'au făcutŭ depunerile. Şi mai laudabilŭ este începutulŭ ce s'a făcutŭ de curêndŭ în comuna Bucerdea vinósă de lângă Blaşiu, unde d-lŭ *Ioanŭ Orga*, vecerectorulŭ seminariului teologicŭ din Blaşiu, cu ocasia înmormêntărei unui frate de alŭ sĕu, în loculŭ rachiului obicînuitŭ la pomană, a datŭ 20 fl. ca fondŭ întru amintirea morţilorŭ din ale căruia percente se vorŭ provedé şcolarii sĕracĭ cu cărţile şi uneltele de şcólă trebuincióse. Poporului i-a plăcutŭ esemplulŭ acesta şi se speră, că mai mulţĭ locuitorĭ din satŭ vorŭ face asemenea. Ar fi câtŭ se póte de îmbucurătorŭ, décă esemplulŭ acesta ar prinde rădĕcinĭ în poporulŭ nostru şi în direcţiunea acésta ar trebui sĕ stăruie cu zelŭ preoţii noştri dela sate

***

Corŭ nou de plugarĭ ni-se scrie, că s'a înfiinţatŭ de curêndŭ în Comana inferióră la iniţiativa d-lui parochŭ gr. c. Iosifŭ Popŭ şi sub dirigerea învĕţătorului *Georgiu Oprea*. Corulŭ a cântatŭ pentru prima óră în biserică în sĕrbĕtórea S. Nicolae, cu unŭ succesŭ, care-i servesce spre onórea dirigentului sĕu.

Inaugurarea capelei române din Parisŭ, după cum anunţă ḑiarele francese, e fixată pe 1 Ianuarie 1892. Serbarea acésta se va face cu mare pompă. Invitărĭ vorŭ fi adresate preşedintelui republicei francese, corpului diplomaticŭ şi presei. Aceste ḑiare adaugă, că restauraţiunea acestui monumentŭ a costatŭ 500.000 francĭ.

***

Coróne eterne pentru cei rĕposaţĭ. D-na *Maria Popŭ* din Bobohalma, cu ocasia parastasului celebratŭ la 6 (18) Decemvre a. c. în amintirea iubitului sĕu soţŭ Nicolau Popŭ, trimise dreptŭ corónă mormêntului acestuia suma de 10 fl. pentru fondulŭ intemeiatŭ în amintirea iubiţilorŭ rĕposaţĭ, din ale căruia percente se ajutorá studenţii românĭ sĕracĭ dela şcólele din locŭ fără deosebire de confesiune. Primirea acestei sume se chitéză prin acésta cu mulţumire din partea Comitetului parochialŭ din locŭ.

***

Starea sĕmĕnăturilorŭ în România, după raportulŭ ministeriului de agricultură, este fórte favorabilă, şi cu deosebire rapiţa promite o bună recoltă.

***

Defraudare. Din comitatulŭ Solnocŭ-Dobêca ni-se scrie, că în urma unorŭ cercetărĭ făcute ḑilele trecute din partea direcţiunei financiare din Deşŭ, s'ar fi prinsŭ notarulŭ Rácz Lászlo din Bethleanŭ cu o defraudare de 960 fl. Acestŭ notarŭ funcţionase mai 'nainte ca subnotarŭ în Şinterégŭ şi era omŭ sĕracŭ. După ce însĕ prin protecţia fisolgabirĕului ajunse sĕ fiă notarŭ, după cum ni-se scrie, începuse sĕ ducă lume albă aşa ca omŭ galantŭ ca elŭ mai rarŭ găsiai prin părţile Betleanului. Acum étă prin meşteşugŭ scia elŭ sĕ fiă galantŭ! Intre banii defraudaţĭ ni-se spune, că ar fi vre-o 20 fl. şi de ai bisericei române din Bethleanŭ. Defraudatorulŭ până în timpulŭ când ni-s'a scrisŭ nouĕ n'a fostŭ nicĭ măcarŭ suspendatŭ din postŭ. Totŭ în părţile aceste fŭ prinsŭ notarulŭ Balás din Şiea-Odorheiu cu o defraudare din banii de dare. — Astea lucrurĭ de tóte ḑilele în „ţéra lui Papp Iános".

***

Concertŭ. D-şóra Irêne de Brennerberg va da Marţĭ în 29 Decemvre n. c. unŭ concertŭ în sala hotelului Central Nr. 1. Distinsa artistă a datŭ mai în urmă în Viena unŭ concertŭ, unde a obţinutŭ unŭ mare succesŭ. Ḑiarele din Viena „Neue Wiener Tagblatt" şi „Illustrierte Extrablatt", aducŭ marĭ elogiurĭ d-şórei de Brennerberg, pentru desteritatea şi talentulŭ ei artisticŭ.

***

Invenţiune nouă. Cetimŭ în „Constituţionalulŭ" din Bucurescĭ: Mecaniculŭ

In códă codălbei
In frunte ţîntăţei.

Argaţii mâna
Boii trăgea
Plugulŭ mergea

Brasda négră rĕsturna
Grâu de véră sĕmêna.
Apoi trimise la lună
La lună la sĕptĕmână
Sĕ véḑă déc'a rĕsăritŭ,
Ş'află bobulŭ câtŭ mazĕrea
Şi paiul câtŭ trestia.
Hei! mânaţĭ măi, hăi, hăi!
Trimese'n têrgŭ la Urlaţĭ
Sĕ cumpere nouĕ oca de ferŭ
Şi nouĕ de oţĕlŭ
Sĕ facă nouĕ secerele
Cu dinţii de chiperele
Sĕ secere grâŭ cu ele.
Şi nu secera cum sĕ seceră
Ci se puse în bătaia vêntului
Unde-i vine bine voinicului
Hei! mânaţĭ măi, hăi, hăi!

Cu o mână secera
Şi cu alta pologea
Marĭ pologe că-mĭ făcea
Dintr'unŭ pologŭ
Făcea unŭ snopŭ

Apoi o claiă minunată
De marĭ boerĭ lăudată
Hei! mânaţĭ măi, hăi, hăi!

Incărcară
Noue carĕ de povară
Ş'apucà pe drumŭ la móră.

Morăriţa gazdă mare
Puse códa pe spinare
Dér morarulŭ priceputŭ
Dete, ciocŭ, bocŭ,
Ş'aduse móra la locŭ.
Hei! mânaţĭ măi, hăi, hăi!
Intrândŭ în casa Dumneavóstră
Vĕḑurămŭ o cocónă frumósă
Bate'n sîtă şi'n covată
Sĕ facă d'unb colacŭ frumosŭ
Ca faţa lui Christosŭ
Sĕ împartă viilorŭ
Viilorŭ şi morţilorŭ
Şi noue plugarilorŭ
Hei! mânaţĭ măi, hăi, hăi.

La anu şi la mulţĭ anĭ!

Pe sub lună pe sub sóre
Florile florĭ d'albe de mĕrŭ*)

*) Se repetă după fiă-care versŭ.

Vine de-o corăbióră
Dér într'însa cine-mĭ şéde?
Şéde maica şi cu fiulŭ
Fiulŭ plânge, maica-i ḑice:
Tacĭ fiule nu mai plânge
Că ţie ţĭ-oiu dărui
Unŭ scaunŭ de judecată
Sĕ dai drepţii la dreptate
Şi strîmbii la altă parte.
Câte florĭ suntŭ pe pămêntŭ
Tóte mergŭ la jurămêntŭ
Numai flórea sórelui
Şi cu viţa vinului
Şed în pórta raiului
Şi judecă florile.
Florilorŭ, garófelorŭ
Ce-aţĭ făcutŭ mirósele?

Dete-o plóiă şi unŭ vêntŭ
Le culcară la pămêntŭ
Dete-o plóiă şi unŭ sóre
Le sculară în picióre
Ce folosŭ că le-au sculatŭ
Căcĭ mirosulŭ le-a luatŭ
Busuiocŭ verde pe masă
Rĕmâi casă sănĕtósă!

(„Convorbirĭ literare.")

Padmanaba şi Hassanŭ.*)

In cetatea Damascŭ locuia odinióră unŭ vênḑĕtorŭ de limonadă, care avea unŭ feciorŭ vitregŭ cu numele Hassanŭ. Tînĕrulŭ avea optŭ - spre - ḑece anĭ şi era plăcutŭ, încâtŭ nu avea soţŭ. Faţa lui era senină, ca ḑiua cea bună; statura lui sveltă şi vênjósă ca finiculŭ din pădure şi când începea cu lăuta şi cânta din gură, vocea lui se auḑia aşa de plăcutŭ şi dulce, încâtŭ pe toţĭ îi încânta. De aceea butica tatălui sĕu totdéuna era plină de muşterii, carĭ îşĭ petreceau cu Hassanŭ, bucurându-se de rĕspunsurile lui înţelepte şi de cântecele lui vesele.

Intr'una din ḑile Hassanŭ cânta unŭ cântecŭ frumosŭ şi-lŭ însoţia minunatŭ cu alăuta. Atuncĭ étă că întră în butică unŭ moşŭ bĕtrânŭ şi venerabilŭ, renumitulŭ şi înţeleptulŭ braminŭ Padmanaba. Elŭ cerŭ limonadă, ascultà cu plăcere cânteculŭ lui Hassanŭ şi după ce s'a sfîrşitŭ cântecululŭ, îşĭ petrecŭ multă vreme cu tînĕrulŭ înţeleptŭ, care-i plăcŭ fórte tare. In urmă se depărtà, dér numai pentru ca a doua ḑi sĕ vină éră.

*) Din „Poveştĭ alese" de **Moşulŭ**.

Georgescu a inventatŭ o mașină pentru confecționarea pastilelorŭ medicamentare comprimate. Cu acéstă mașină cantitățī marī de medicamente vorŭ fi comprimate în pilule micī. Ministerulŭ de rĕsboiu a numitŭ o comisie compusă din d-nii doctorī de corpurī de armată Petrescu și Demostene și farmacistulŭ șefŭ Niculescu pentru a examina acéstă invenție.

***

Milionerŭ sgârcitŭ. In Viena a fostŭ înmormêntatŭ dilele trecute unŭ bĕtrânŭ de 70 anī. Nime n'ar fi credutŭ, că elŭ are milióne, atâtŭ trăia de retrasŭ, ba chiar sĕrăcăciosŭ. Elŭ nicī odată nu s'a depărtatŭ din Viena, chiar și locuința și-o părăsea rarŭ, fiindcă se temea, că-lŭ vorŭ jefui. In scrinișorulŭ unei mescióre aflară la elŭ 700,000 fl., afară de aceste are trei case neîngreunate cu datorii și unŭ milionŭ în acții dela calea ferată nordică. Marea avere a ereditʼo a nepótă a lui în Viena.

Persecuțiunī la culme.

De lângă *Eriulŭ bihorénŭ*, 23 Dec. 1891.

Stimate Domnule Redactorŭ! Cu câtŭ ne apropiămŭ mai multŭ de finea anului curentŭ, cu atâtŭ mai multŭ ni-se îmulțescŭ amărăciunile sufletelorŭ nóstre și cu atâtŭ suntemŭ mai multŭ espușī dilnicŭ uneltirilorŭ și atacurilorŭ celorŭ mai nerușinate în potriva limbii și a naționalității nóstre românescī.

Nu numai argații îmbătațī de șovinismŭ ai guvernului, ci chiar și acesta se folosesce de mijlócele cele mai mârșave și mai despotice numai, ca sĕ răpéscă poporului românŭ din comunele Nirŭ-Adon și Sân-Georgiu-Abrani tesaurulŭ lui celŭ mai scumpŭ: limba-i dulce strămoșéscă și sĕ vîre până și în sanctuarulŭ Sionului românescŭ limba străină maghiară, ca astfelŭ sĕ ne maghiariseze și desnaționaliseze cu totulŭ.

Spre scopulŭ acesta dușmanii limbei și ai culturei nóstre românescī și-au îndreptatŭ și-șī îndreptă mereu săgețile lorŭ veninóse și în potriva conducĕtorilorŭ acestui poporŭ aședatŭ aicī de aprópe două mii de anī.

Culmea atentatelorŭ despotice însĕ, se cuprinde în hotărîrea ce a luat'o comisiunea administrativă municipală — pe basa unui raportŭ tendențiosŭ alŭ inspectorului școlarŭ Velkey Pál — de a înainta ministrului de culte și instrucțiune publică o rugare prin care sĕ se céră cu insistență *grabnica alungarea preoțilorŭ și învĕțătorilorŭ românī gr. cat. din comunele Nirŭ-Adonī și Sân-Georgiu-Abranī, ér locurile lorŭ sĕ le umple cu indivizī „alŭ cărorŭ patriotismŭ e nedisputabilŭ.“*

Ba ce e mai multŭ, obrăznicia și despotismulŭ lorŭ merge până a cere, ca ministrulŭ sĕ caute grabnicŭ *a rupe numitele comune dela corpulŭ diecesei române gr. cat. de Oradea-mare și a le incorpora și pune sub imediata jurisdicțiune a diecesei de Muncaciu.*

Puteți déră sci, domnule Redactorŭ câtŭ de mare e întristarea, indignațiunea și amărăciunea nóstră, când vedemŭ, că argații maghiarisării, spre rușinea véculuī în care trăimŭ, recurgŭ la mijlóce atâtŭ de despotice și barbare, numai ca sĕ pótă stêrpi ce e românescŭ în aceste comune espuse.

'Mi-am luatŭ decī îndrăznéla a le comunica acestea multŭ prețuitei nóstre „Gazete“, ca demascândŭ înaintea Europei culte aceste triste și pĕcătóse încercărī de desnaționalisare din partea stăpânilorŭ dilei, sĕ se arete totodată câtŭ de nedrepte, mincinóse chiar, suntŭ asertiunile memoriului tinerimii maghiare academice, că adecă nouĕ ne e garantată libera desvoltare a limbei și culturei nóstre românescī. Și vi-le comunicŭ mai alesŭ, ca frații noștri de unŭ sânge, sĕ vĕdă cum suntemŭ tractațī noi Românii din Ungaria de cătră guvernanții noștri acum în véculŭ luminilorŭ.

Pentru asertiunea disclorŭ mele Vĕ trimitŭ doi articolī apăruțī în fóia oficiósă comitatensă „Nyirvidék“ dela 13 Decemvre n. Primulŭ articulŭ întitulatŭ „Oláhositás“ (Valahisare) cuprinde următórele:

Cetitorii noștri, carī de sigurŭ s'au obicīnuitŭ a vedé discutându-se la acestŭ locŭ cestiunile de actualitate și de interese locale, vorŭ ceti cu surprindere titlulŭ acestui articulŭ și se vorŭ gândi la raporturile naționalitățilorŭ din Ardélŭ și la unŭ bietŭ de scriitorŭ, care voindŭ sĕ scrie ceva a avutŭ lipsă de acéstă temă. Dér noi nu tragemŭ clopotulŭ pentru mortulŭ satului vecinŭ. Sunetulŭ clopotului trasŭ într'o dungă, este sunetulŭ pericului, ce ne amenință. Ne vedemŭ silițī a vorbi érășī despre uneltirile pĕcătóse și antinaționale ale dascălilorŭ și poprilorŭ românī gr. cat. dela școlele din Nirŭ-Adon, și Sân-Georgiu-Abrani.

Afacerea acésta este cunoscută publicului. S'au ocupatŭ cu ea diferite autorități: a deșteptatŭ interesulŭ comunŭ, și fóia „Nyirvidék“ a urmărit'o cu atențiunea în tóte fasele ei. Ultimulŭ actŭ oficiosŭ în acéstă afacere a fostŭ ancheta (cercetare) făcută de-o deputațiune esmisă din sînulŭ comisiunei administrative despre alŭ cărei resultatŭ amŭ datŭ și noi sémă, publicândŭ protocolulŭ luatŭ cu ocasia acelei anchete.

A urmatŭ apoi, că pe basa celorŭ așternute de comisiunea administrativă, ministrulŭ de culte a admoniatŭ pe respectivii învĕțătorī.

De astă dată însĕ constatămŭ, nu preocupațī de șovinismŭ, ci pe basa arătării oficióse a inspectorelui școlasticŭ înaintată comisiunei administrative, că în aceste două comune a comitatului Saboleiu, *câțiva dascălī și popī valahī continuă uneltirile lorŭ antinaționale* cu tóte intrevenirile energice ale comisiunei administrative, ba chiar și în contra admoniării ministerului de culte. Ba după cum spune raportulŭ d-lui inspectorŭ școlarŭ, *acéstă muncă de subminare antinațională*, se continuă cu mai mare energiă tocmai de când autoritățile administrative s'au amestecatŭ în trebile acestorŭ școle.

Sĕ facemŭ aicī o mică pausă, findcă acéstă parte a afacerei, deja nu e numai afacerea nóstră, ci ea merită atențiunea generală.

* * *

In timpulŭ din urmă „geniulŭ naționalŭ maghiarŭ“ de multe orī a fostŭ obiectŭ de amintire. Și ce este acestŭ geniu naționalŭ? — Este puterea, care unesce instinctivŭ pe ómenii conlocuitorī pe acelașī teritorŭ politicŭ și geograficŭ pentru crearea și desvoltarea unei culture; este puterea, care la sunetulŭ cuvintelorŭ „Wacht am Rhein“ pune în mișcare inimele a patru deci milióne de Germanī; e puterea, care pune în picióre, fără de ajutorulŭ sîrmei ce conduce electricitatea, pe-o întrégă națiune pentru apărarea unei cause naționale; este spiritulŭ care creéză scriitori naționalī artiștī.....

Dér dascălii și popii valahīgr. cat. din Nir-Adon și Sân-georgiu-Abrani pot ei pĕcătui nepedepsițī în contra geniului naționalŭ? Orī de ce formă ar fi legată procederea oficială și orī câtŭ legea de naționalitate, care este estremŭ liberală și generósă, le-ar concede lorŭ de a se mișca, totușī trezvia autoritățilorŭ nóstre nu vorŭ suferi continuarea uneltirilorŭ pĕcătóse.

Nu scimu, décă suntŭ respectivii nesce fantasticī nenorociți, sĕu *agențī plătițī*, dér atâta e sigurŭ, că ei și-au alesŭ unŭ rolŭ pe câtŭ de impertinentŭ, pe atâtŭ de ridiculŭ, căcī dóră nu vorŭ crede ei seriosŭ, că le vorŭ succede a nebuni pe locuitorii maghiarī bravī ai acestorŭ două comune, *décă vestescŭ de pe amvonŭ, orī de pe catedră, veninulŭ, ca o dreptate.*

Este grozavŭ de turburătóre orbia, cu care acești câțiva ómenī, ce se parŭ puținŭ capabilī și cuminți, au luatŭ asupră-șī opera de-a scóte din naționalitatea lorŭ pe locuitorii acestorŭ două comune curatŭ maghiare dintr'unŭ comitatŭ curatŭ maghiarŭ.

Ér sub titlulŭ *„Școle valache în comitatŭ“* aceeașī fóiă scrie următórele:

In ședința de Joi a comisiunei administrative, inspectorulŭ școlarŭ așternŭ unŭ lungŭ raportŭ despre starea școlelorŭ valache gr. cat. dela Nir-Adonī, Nir-Aciad și Sân-Georgiu-Abrani. Acestŭ raportŭ oficialŭ constatéză lucrurī fórte triste despre numitele școle. Mai alesŭ se accentuéză, că preoții gr. cat. din aceste comune *suntŭ conduși de sentimente curatŭ naționale* și comunică cu credincioșii lorŭ — deși limba maternă a lorŭ este cea maghiară — *curat numai în limba valachă*; în consiliile lorŭ bisericescī încă folosescŭ acéstă limbă. Invĕțătorii abia sciu ungurésce și sub titlulŭ, că și religiunei trebue sĕ i-se facă destulŭ, suntŭ credincioșī aderențī nemijlocițilorŭ lorŭ superiorī bisericescī în lucrarea antinațională. In primulŭ articulŭ alŭ foii nóstre ne ocupămŭ mai pe largŭ cu cestiunea acésta; orī câtŭ de zădarnicŭ lucru s'ar păré tendința de a se continua agitațiunea națională în comitatulŭ Saboleiŭ, totușī ea merită în cea mai mare mĕsură atențiunea publică.

Comisiunea administrativă, între marginile ce 'i le pune legea, ca autoritate politică față cu o autoritate confesională, a hotărîtŭ sĕ céră dela ministrulŭ de culte, ca *preoții și învĕțătorii acestorŭ biserici sĕ fiă strămutațī de aicī, ér loculŭ lorŭ sĕ fiă ocupatŭ de indivizī, alŭ cărorŭ patriotismŭ e nedisputabilŭ; apoi ca bisericile aceste sĕ se scótă de sub jurisdicțiunea episcopatului gr. cat. de Oradea-mare și sĕ se pună sub jurisdicțiunea episcopului dela Muncaciu.* Ér până când acéstă rugare a comisiunei administrative nu va fi resolvată, *autoritatea politică va urmărī cu cea mai mare atențiune aceste uneltirī*, asupra cărora cumcă se gândesce și ministrulŭ de culte o dovedesce împrejurarea, că pentru visitarea acestorŭ școle este numitŭ Deszewfy Kálmán.

Étă, d-le Redactorŭ, cum scriu dușmanii nostri despre noi!

Luciu bihorénulŭ.

Publicămŭ mai josŭ unŭ proiectŭ de statute pentru *grânare bisericescī* din protopopiatulŭ Sărvadului, care a fostŭ acolo primitŭ și pusŭ în aplicare. In acestŭ protopopiatŭ nu se mai află adī nicī o parochiă fără grânare bisericescī în stare bună și administrate cum se cuvine. Credemŭ, că statutele amintite vorŭ puté servi ca modelŭ pentru înființarea de asemenī grânare, ce amŭ recomandat'o și noi de repețite-orī, și de aceea le și publicămŭ în tótă estensiunea lorŭ:

De aci înainte cerceta butica în fiă-care di, și pentru fiă-care păharŭ de limonadă ce-lŭ cerea, plătia o zechină. Tînĕrulŭ se miră de asta și odată spuse tătânesĕu, ce i-se întêmplă. „Décă vine éră bĕtrânulŭ“, dise acesta, „atuncī adă-lŭ în susŭ la mine, ca sĕ vĕdŭ ce felŭ de omŭ este!“

Padmanaba nu întârdiă multŭ și Hassanŭ numai decâtŭ îlŭ rugă cu reverință și politéță, ca sĕ cerceteze pe tatălŭ sĕu, care doresce tare sĕ-'lŭ cunóscă.

Braminulŭ se învoi; merse după tînĕrŭ și fŭ condusŭ într'o odaiă plăcută, unde tatălŭ lui Hassanŭ îlŭ aștepta cu unŭ dejunŭ gustosŭ. Hassanŭ se depărtă și în discuțiă cu Padmanaba, bĕtrânului așa i-a plăcutŭ de braminŭ, încâtŭ îlŭ rugă ca de aicī înainte sĕ locuiéscă la elŭ și décă are timpŭ, sĕ învețe și pe fiulŭ sĕu vitregŭ o parte din bogata lui înțelepciune. „Îțī împlinescŭ dorința“, dise Padmanaba, „pentru-că este raiu pămêntescŭ a fi totdéuna cu prietinī iubițī.“

Braminulŭ îșī aduse totŭ ce avea aicī și din diua aceea locui la tatălŭ lui Hassanŭ. Cestŭ din urmă necontenitŭ trebuia sĕ fi în jurulŭ lui și Padmanaba îlŭ iubia pe di ce mergea totŭ mai multŭ. Odată dise elŭ cătră tînĕrŭ: „Hassane, timpŭ îndelungatŭ te-am urmăritŭ cu atențiune și eu credŭ, că tu eștī în stare sĕ cuprindī învĕțăturile cu carī vrĕu sĕ îmbogățescŭ sufletulŭ tĕu. Imbracă-te și te pregătesce. Mai întêiu vomŭ face o preumblare înaintea cetății. Ai sĕ vedī lucrurī, carī te vorŭ pune în uimire.“

Tînĕrulŭ îndată fŭ gata și curêndŭ după aceea eșī cu amiculŭ sĕu pe pórta cetății spre o pădure, a cărei umbră rĕcoritóre îi poftia sĕ se recreeze. Ei ajunseră la o fântână plină cu apă. „In fundulŭ acestei fântânī“, dise Padmanaba, „suntŭ ascunse bogății nemărginite; acestea pentru tine le-am hotărîtŭ Hassane, ție ți-le dăruescŭ.“

— „Aicī sub apă zacŭ comorile?“ întrebă Hassanŭ, „aicī puținŭ îmī va ajuta darulŭ tĕu, pentru că cum sĕ umblu la ele?“

Braminulŭ zîmbi, luă o bucată de hârtiă, desemnă pe ea două litere și aruncă foița pe suprafața fântânei. La momentŭ, spre mirarea lui Hassanŭ, apa începŭ sĕ se scurgă, dispărŭ de totŭ și vĕdură nisce scărī, pe carī se scoborîră amêndoi în fântână. Inaintea lorŭ vĕdŭ o ușă de aramă cu lăcatŭ de oțelŭ. Padmanaba scrise o rugăciune, atinse cu ea lăcatulŭ, acesta se deschide, ușa sare singură și amêndoi întră într'o sală largă. In sală sta unŭ arapŭ uriașŭ rădimatŭ pe o bucată mare de marmoră albă ca zăpada. La întrarea lorŭ, elŭ ridică marmora cu o mână, ca și când ar fi vrutŭ sĕ-i sdrobéscă dintr'odată. Padmanaba dise numai o vorbă, suflă asupra lui și arapulŭ cădŭ la pămêntŭ.

Fără zăbavă merseră mai departe. Din sală întrară într'o curte mare. Aicī chiar la mijlocŭ, era o biserică pompósă, cu cupole lucitóre și turnulețe străvedii, pentru că întrégă era zidită din cristalŭ și strălucea ca unŭ juvaerŭ. Inaintea ușei dela biserică steteau doi bălaurī, carī aruncau focŭ din gură. „Sĕ fugimŭ de aicī“, strigă Hassanŭ spĕriatŭ, „ne vorŭ face totŭ cenușă, décă ne vorŭ vedé.“ — „Ba, de locŭ nu“, rĕspunse Padmanaba zimbindŭ, „sĕ n'ai nicī o frică.“ Elŭ bombăni o boscoritură și bălaurii se făcură nevĕdutī. Acum ușa bisericei se deschise singură, ei întrară în lăuntru și Hassanŭ éră încremenī de uimire. In biserica de cristalŭ, vĕdŭ o altă biserică mai mică, întrégă din rubine, și pe minaretŭ, în locŭ de bumbŭ, strălucia deasupra altă pétră nestimată, numită carbunculŭ, lungă de șése urme și grósă de două. Din ea eșia o lumină mai puternică decâtŭ lumina sórelui. Ușa tăiată dintr'unŭ singurŭ smaragdŭ sta deschisă. Ei putură vedea înlăuntrulŭ bisericei de rubine și acolo zăriră o sală pompósă. La întrare îi primiră șése fecióre drăgălașe, bineventându-i cu cântece și sunete de harfe. Ei trecură pe lângă ele în sală. Hassanŭ privindŭ în jurŭ, stetea cu gura căscată. Coperișulŭ salei era de porfiră, sĕmănatŭ cu mărgăritare și diamantŭ, carī sclipeau ca stelele; padimentulŭ era de aurŭ și păreții de rubinī. Din sală pășiră într'o odaiă mai mică, totŭ așa de strălucitóre. Aicī într'unŭ colțŭ, era o grămadă de aurŭ, într'altulŭ una de rubinī, în altŭ treilea unŭ urciorŭ de argintŭ, ér în alŭ patrulea o grămedióră de pămêntŭ negru. In mijloculŭ bisericei însĕ era unŭ catafalcŭ de aurŭ, pe elŭ unŭ coșciugŭ de argintŭ cu coperișulŭ ridicatŭ, în coșciugŭ stetea întinsŭ, de gândeai că dórme, unŭ omŭ cu o cunună minunată de diamante pe capŭ. D'asupra piciórelorŭ luī

Proiectŭ de statute

pentru înfiinţarea şi administrarea grânarelorŭ bisericescĭ gr. cat din districtulŭ V. A. Diaconatŭ alŭ Sărvadului.

Articolulŭ I.

Scopulŭ grânarului.

§ 1.

Scopulŭ grânarului este de a veni în timpŭ pe lipsă în ajutorulŭ poporaţiunei gr. cat. din parochiă, eventualŭ în ajutorulŭ tuturorŭ, fără considerare la confesiune şi cu o cale a aduce şi óre-care venitŭ anualŭ bisericei române gr. cat. în alŭ căreia sînŭ s'a înfiinţatŭ.

§ 2.

Grânarulŭ se va numi „*Grânarulŭ bisericei române gr. cat. din parochia......*“, şi va forma proprietatea esclusivă şi nealienabilă a bisericei române gr. cat. din parochia respectivă.

§ 3.

Grânarulŭ va servi ca fondŭ permanentŭ pentru respectiva biserică română gr. cat. şi — încâtŭ venitulŭ lui nu se va întrebuinţa spre întregirea fondului până la unŭ maximŭ anumitŭ pretinsŭ de împrejurările şi indigenţele localĭ — va servi:

a) spre acoperirea speselorŭ anualĭ bisericescĭ şi parochialĭ, şi

b) în câtŭ şi până când caracterulŭ şcólei va rĕmâné şi pentru viitorŭ confesionalŭ românŭ gr. cat. spre a procura rechisitele de instrucţiune respective spre acoperirea speselorŭ anualĭ ale şcólei române gr. cat.

Articolulŭ II.

Modulŭ înfiinţărei grânarului.

§ 4.

In fiă-care parochiă matră, orĭ filiă gr. cat. cu biserică din întregŭ districtulŭ V. A. Diaconatŭ alŭ Sărvadului, unde până acuma de faptŭ nu s'a înfiinţatŭ, încă în anulŭ curentŭ are sĕ se înfiinţeze grânarŭ bisericescŭ.

§ 5.

Fondulŭ grânarului bisericescŭ se va înfiinţa:

a) prin ofertele benevole ale particularilorŭ;

b) prin repartiţiunea de cereale şi cucuruzŭ asupra tuturorŭ familiilorŭ române gr. cat. din parochiă (matră, filiă) făcută de comitetulŭ administrativŭ (§ 7); la facerea acestei repartiţiunĭ însĕ comitetulŭ va fi cu cuvenită consideraţiune la starea materială a deosebitelorŭ familii orĭ singuraticĭ, precum şi la alte împrejurărĭ eventualĭ;

c) prin secerarea (strana) şi lucrarea în parte a unorŭ pământurĭ sĕu a cutărui teritorŭ comunŭ în favorulŭ grânarului bisericescŭ, şi în fine:

d) prin orĭ ce alte întreprinderĭ şi operaţiunĭ economice, ce arŭ conduce la acestŭ scopŭ.

§ 6.

Tóte familiile române gr. cat. din parochiă, fără considerare la starea lorŭ de independinţă, orĭ de serviţiu, precum şi singuraticii, carĭ după înfiinţarea grânarului se vorŭ aşeḑa stabilŭ în parochiă câştigându-şĭ proprietate, orĭ de s'ar aşeḑa şi numai pe unŭ timpŭ óre-care nedeterminatŭ, ca privatierĭ, profesioniştĭ, industriaşĭ, orĭ arêndaşĭ, neivindu-se casulŭ prevĕḑutŭ în § 5 a), prin comitetulŭ administrativŭ se vorŭ îndatori a contribui la fondulŭ grânarului bisericescŭ odată pentru totdéuna acea cantitate de bucate, ce li-se va veni în înţelesulŭ modalităţii prevĕḑute în esecutarea §-lui 5 b)

Articolulŭ III.

Administrarea grânarului bisericescŭ.

§ 7.

Grânarulŭ îlŭ va administra adunarea generală bisericéscă prin unŭ comitetŭ alesŭ din sînulŭ ei; preşedintele acestui comitetŭ va fi totdéuna parochulŭ, respective administratorulŭ parochialŭ gr. cat. localŭ.

§ 8.

De membru alŭ adunărei generale cu votŭ deplinŭ se va considera totŭ insulŭ, care a împlinitŭ etatea de 20 de anĭ, şi afară de acésta după—prescrisele §§-lorŭ 5 şi 6 — a contribuitŭ la înfiinţarea sĕu la înmulţirea fondului granarului.

Membrii adunărei, orĭ ai comitetului, nu vorŭ puté fi substituiţĭ.

§ 9.

Preşedintele ordinarŭ alŭ adunărei este protopopulŭ (administratorulŭ oficiului protopopescŭ) tractualŭ şi în absenţa acestuia parochulŭ (administratorulŭ parochialŭ) localŭ. Adunarea generală va ţiné celŭ puţinŭ douĕ şedinţe ordinarĭ la anŭ: una în Ianuarie (cu ocasiunea visitaţiunei canonice, orĭ a revisiunei raţiunilorŭ), ér alta în Iunie, spre a se informa şi delibera în cestiunile ce privescŭ grânarulŭ.

§ 10.

Adunarea generală pentru administrarea, respective manipularea grânarului la propunerea preşedintelui, va alege dintre membrii sĕi unŭ comitetŭ administrativŭ, care pe lângă preşedinte, va consta celŭ puţinŭ din *cincĭ*, sĕu celŭ multŭ din *ḑece* inşĭ; ca membru în comitetŭ numai acela va puté fi alesŭ, care — pe câtŭ va fi cu putinţă — va sci scrie şi ceti, şi afară de acésta va dispune de garanţii suficiente moralĭ şi materialĭ.

Membrii comitetului vorŭ fi aleşĭ pe trei anĭ şi după espirarea acestora, vorŭ puté fi realeşĭ.

§ 11.

Comitetulŭ administrativŭ va alege din sînulŭ sĕu pe timpŭ de 3 anĭ unŭ curatorŭ manipulantŭ şi unŭ curatorŭ controlorŭ, ambii ómenĭ oneştĭ, de încredere şi cu destulă garanţiă materială şi carĭ vorŭ sci scrie şi ceti.

§ 12.

Pentru dauna de orĭ ce natură, ce ar primi grânarulŭ va garanta cu averea propriă în loculŭ primŭ curatorulŭ manipulantŭ şi controlorŭ (§ 22) éră în alŭ doilea locŭ toţĭ membrii comitetului *in solidum*.

Articululŭ IV.

Modalitatea împrumutărei din grânarŭ

§ 13.

Bucatele adunate în grânarŭ se vorŭ da împrumutŭ pe lângă anumite procente; procentele, precum şi alte condiţiunĭ ale împrumutărei, le va statori comitetulŭ din anŭ în anŭ într'una din şedinţele sale, ce le va ţiné în luna lui Maiu, orĭ în a lui Iuniu, şi — pentru orientare — le va aduce la cunoscinţă publică.

§ 14.

Totŭ insulŭ, care va voi a împrumuta bucate din grânarŭ, se va presenta (în persónă) şi insinua la preşedintele comitetului, arătândŭ, câte şi ce felŭ de bucate ar dori sĕ împrumute, şi cine îi vorŭ fi cavenţii.

§ 15.

Preşedintele în cea mai de aprópe şedinţă a comitetului va presenta cererile petenţilorŭ cu propunerea sa motivată, la ce comitetulŭ prin maioritate de voturĭ va acorda orĭ va respinge cererea şi în casulŭ din urmă prin făt-tulŭ (crâsniculŭ) bisericei în parochiă va încunosciinţa pe respectivii.

§ 16.

In casulŭ, când ar fi a se hotărî între mai mulţĭ petenţĭ cu aceeaşĭ, respective cu destulă garanţiă, se vorŭ preferi.

a) fără considerare la locuinţă şi confesiune, aceia, carĭ — luândŭ în considerare scopulŭ umanitarŭ alŭ grânarului — fără orĭ ce îndatorire au contribuitŭ, sĕu arŭ da suficientă garanţă, cumcă vorŭ oferi, respective contribui la adaugerea fondului grânarului;

b) acei credincioşĭ românĭ gr. cat. din parochiă, carĭ cadŭ în cadrulŭ şi au satisfăcutŭ pe deplinŭ şi punctulŭ dispoşiţiunilorŭ din § 5 b) c) şi d) şi § 6: în fine:

c) fără considerare la locuinţă şi confesiune, toţĭ aceia, carĭ vorŭ oferi garanţa suficientă pentru restituirea deplină şi punctuală a bucatelorŭ împrumutate.

§ 17.

Cei din alte parochii (străine) rĕmânêndŭ în deplină vigóre disposiţiunile §-lui de mai 'nainte (16), se îndatorescŭ (pe lângă alţii străinĭ) a produce celŭ puţinŭ unŭ caventŭ cu deplină garanţă din parochia (comuna) aceea din alŭ cărei grânarŭ voesce a se împrumuta.

§ 18.

Imprumutările încuvinţate (în sensulŭ §§-lorŭ 15, 16 şi 17) prin comitetŭ, se vorŭ efeptui astfelŭ:

a) petentele va presenta o obligaţiune timbrată după formularulŭ primŭ, subscrisă sĕu subsemnată cu mâna propriă de dênsulŭ şi de cavenţii lui, în presenţa a douĕ mărturii, carĭ vorŭ sci scrie şi ceti şi carĭ vorŭ cunósce în persónă atâtŭ pe împrumutătorŭ, câtŭ şi pe cavenţii lui; martorii ca atarĭ asemenea vorŭ subscrie obligaţiunea.

Pentru blancheta de obligaţiune, de carĭ se va îngriji fiă-care biserică, se va solvi 6 cr., din carĭ 5 cr. vorŭ fi pentru provisiune.

b) Curatorele manipulantŭ, primindŭ obligăţiunea dela debitorŭ în presenţa curatorului controlorŭ îi va mĕsura acelea şi atâtea bucate, carĭ şi câte vorŭ fi însemnate în obligaţiune.

§ 19.

Timpulŭ împrumutărei dela o recoltă până la cea mai de aprópe recoltă póte fi orĭ şi când; dér prin acéstă împrejurare nicĭ procentele, nicĭ alte condiţiunĭ de împrumutare statorite (§ 20) nu se vorŭ alătura orĭ strămuta.

§ 20.

Terminulŭ pentru stringerea bucatelorŭ împrumutate din grânarŭ, după împrejurările localĭ, îlŭ va statori comitetulŭ administrativŭ; dér acestŭ terminŭ nicĭ când nu se va estinde peste 20 Augustŭ pentru cereale, ér pentru cucuruzŭ peste 20 Decemvre.

(Va urma).

Unŭ învĕţătorŭ perdutŭ.

Din Chiorŭ ni-se scrie:

„Invĕţătorulŭ *Vasiliu Gheţe* din Varaiugŭ (protopopiatulŭ gr. cat. alŭ Şomcutei marĭ, diecesa Gherlei), funcţionéză de vre-o 15—16 anĭ ca învĕţătorŭ în acéstă comună, fără de-a fi ajunsŭ nicĭ măcarŭ la atâta, ca copiiĭ sĕ scie scrie şi ceti. Sub învĕţătorulŭ de mai 'nainte toţĭ şcolarii sciau scrie, ceti şi socoti, de când însĕ o venitŭ Gheţe, a întratŭ éraşĭ întunereculŭ în satŭ şi din causa negligenţei lui este ţinutŭ îndĕrĕtŭ unŭ poporŭ întregŭ.

Invĕţătorulŭ Gheţe mai e apoi omŭ slabŭ şi în alte privinţe. Elŭ şi-a luatŭ de soţiă o Unguróică, pe unŭ copilŭ alŭ sĕu l'a botezatŭ cu numele „Arpad“, pe care în anulŭ acesta l'a inscrisŭ la şcóla de statŭ din Şomcuta mare, unde declarase mai astă-tómnă, că pe Arpad nu-lŭ va lăsa sĕ asculte nicĭ măcarŭ religiunea în limba română, ci-lŭ va inscrie la plebanulŭ rom. cat.

Pe noi nu ne îngrijesce crescerea, ce vré s'o dea învĕţătorulŭ Gheţe fiului sĕu Arpad. Décă elŭ vré sĕ se ducă în tabĕra strĕină, ducă-se, căcĭ şi aşa Arpaḑĭ şi Iude în némulŭ nostru nu ne trebuescŭ.

Dér întrebarea e: cum póte unŭ asemenea individŭ sĕ funcţioneze ca învĕţătorŭ la o şcólă românéscă? Noi scimŭ, că pentru negligenţa învĕţătorului faţă cu şcóla e de-o potrivă rĕsponsabilŭ şi preotulŭ din satŭ. Intrebămŭ déră, cum a pututŭ suferi preotulŭ din Varaiugŭ, ca şcóla de sub îngrijirea sa sĕ fiă atâta timp negligiată si batjocorită într'unŭ modŭ atâtŭ de condamnabilŭ? Dér apoi protopopulŭ din Şomcuta-mare aşa scie sĕ ţină în respectŭ pe învĕţătorii şi pe directorii şcolarĭ de sub conducerea sa?

Recomandămŭ casulŭ atenţiu-

---

atêrna dela coperişŭ o tablă de argintŭ, pe care era scrisŭ cu litere de focŭ: „*Viéţa omului este somnŭ şi deşteptarea lui mórte.*“

— „Étă“, ḑise Padmanaba cátră Hassanŭ, „acesta este cadavrulŭ celui mai puternicŭ principe de pe pământŭ, care odinióră a stăpânitŭ Asia întrégă şi pe popórĕle din Africa. Elŭ a fostŭ, care cu mii de anĭ înainte de asta a poruncitŭ sĕ se clădéscă acéstă zidire subpământénă şi a întratŭ în ea, când a simţitŭ, că i-se apropiă sfârşitulŭ vieţii. Elŭ putea face felŭ de felŭ de farmece; elŭ a fostŭ celŭ mai înţeleptŭ omŭ din câţĭ au trăitŭ în lume. Cu tóte astea a trebuitŭ sĕ móră pentru că tótă puterea omenéscă este slăbiciune şi pulbere se preface înaintea lui Allah“.

După aceea i-a arătatŭ tóte bogăţiile jurŭ împrejurŭ. La pământulŭ din colţŭ stete în locŭ. „Privesce la acéstă grămeḑióră de pământŭ,“ ḑise elŭ, „din materia acésta neînsemnată s'au făcutŭ tóte comorile, ce le veḑĭ aicĭ. Décă moi pământulă acesta cu apă din urciorulŭ de argintŭ de colo şi iai din elŭ numai câtŭ prinḑĭ cu mâna, eştĭ în stare sĕ străformeḑĭ tóte metalele Egipetului în aurŭ, tóte petrile în nestimate de totŭ felulŭ“. — „Minunatŭ, minunatŭ!“ bombănì Hassanŭ. — „Incă nu ţi-am descoperitŭ tóte virtuţile pământului acestuia“, ḑise Padmanaba mai departe, „elŭ are mai multe virtuţĭ. De puterea lui fugŭ tóte bólele, tóte plăgile omenimei. Când eştĭ de mórte şi se pare că nu mai e nicĭ mântuire, înghite numai câtŭ e unŭ grăunte din pământulŭ acesta şi éră eştĭ sănĕtosŭ, ca mai înainte, ba încă mai voinicŭ ca de altădată. Ce e mai multŭ, décă îţĭ frecĭ ochii cu pământulŭ acesta, atuncĭ veḑĭ tóte duchurile dintre cerŭ şi pământŭ şi tóte trebue sĕ asculte de poruncile tale. Ecă, şi comorile acestea voiu sĕ le împartŭ cu tine. Creḑĭ tu, că te iubescŭ?“

— „Prea puternice magistre“, ḑise Hassanŭ, „cum sĕ mĕ îndoescŭ eu despre acésta şi cum sĕ-ţĭ mulţumescŭ?“

— „Iubesce-mĕ domolŭ“, ḑise Padmanaba, „şi suntŭ mulţămitŭ. Sĕ-mĭ fi credinciosŭ şi sĕ nu mĕ tradeḑĭ nicĭ-odată şi bine-ţĭ va merge. Acum alege-ţĭ câte-va clenodii şi apoi vină, predă-le tatălui tĕu, ca semnŭ de prietinia mea faţă de tine.

Hassanŭ alese mulţime de rubinĭ şi diamante şi cu inima plină de mulţumire păşia alăturea cu bunulŭ braminŭ prin sale, prin odăi şi prin curte, îndĕrĕptŭ pe scárĭ, afară şi apoi acasă. Fântâna îndată ce au eşitŭ ei, se umplŭ éraşĭ de apă.

Tatălŭ lui Hassanŭ era mai nebunŭ de bucuriă, când îi dede fiu-sĕu comorile, ce i-le adusese. Elŭ îndată a încetatŭ cu negoţulŭ de limonadă şi de aicĭ înainte trăì în belşugŭ şi în totŭ felulŭ de comodităţĭ. Padmanaba însĕ introducea pe Hassanŭ, ca şi mai înainte, în tóte lucrurile bune şi în tóte sciinţele.

Nenorocirea însĕ a vrutŭ că mama vitregă a lui Hassanŭ sĕ fiă o femeiă fórte sgârcită şi lacomă. Acéstă femeiă netrebnică nu era mulţumită cu averile, ce le căpĕtase fiiulŭ ei din bunĕtatea lui Padmanaba. Ea voia sĕ aibă tóte averile şi bogăţiile ascunse în fântână. De aceea ḑise odată cătră Hassanŭ: „ascultă iubite fiiule, décă vomŭ trăi şi mai departe cu atâta risipă, ca acum, atuncĭ acuşĭ vomŭ isprăvi cele câteva petri scumpe aduse de tine şi atuncĭ éraşĭ ne putemŭ duce sĕ flămânḑimŭ, ceea-ce ne va cădé fórte greu.“

— „Ei, ḑise Hassanŭ, n'aibĭ nicĭ o frică. Décă s'au gătatŭ pietrile, cu ajutorulŭ lui Padmanaba éraşĭ aducŭ altele, atuncĭ aducŭ şi o mână de pământŭ negru, care face minunĭ. Atuncĭ poţĭ trăi chiar fără nicĭ o grijă.“

— „Acestea tóte suntŭ fórte bune, băeţele“, rĕspunse bĕtrâna, „dér cine stă bunŭ, că braminulŭ, bunulŭ tĕu prietinŭ, nu va puté muri înainte de a ne căpĕtui noi cu cele de lipsă? Atuncĭ ce folosŭ avemŭ? De ce nu-i ḑicĭ, că mai bine, sĕ te înveţe tóte bosconiturile de lipsă, ca sĕ te scoborĭ în fântână fără periculŭ? Décă ţi-a ḑisŭ, că tóte bogăţiile din ea vorŭ fi ale tale trebue sĕ te înveţe, ca sĕ intri la ele când vei voi“.

— „O, mamă!“ ḑise Hassanŭ, „mi-e frică, că Padmanaba se va supĕra, décă îlŭ voiu ruga de aşa ceva“.

— „Celŭ puţinŭ încércă, băete“, se rugà bĕtrâna, „décă nu va vré sĕ te înveţe, îţĭ va spune elŭ“. Şi atâta au totŭ statŭ de elŭ, până ce Hassanŭ s'a dusŭ şi s'a rugatŭ de braminŭ sĕ-lŭ înveţe tóte cele de lipsă, ca sĕ pótă pune mâna pe averĭ, fără pericolŭ.

Padmanaba întru atâta iubea pe tinĕrŭ, încâtŭ nu i-a pututŭ respinge rugarea, de aceea scrise pe o fóiă tóte in-

nei veneratului Consistorŭ din Gherla, dela care aşteptămŭ sĕ procédă cu tótă energia în astfelŭ de împrejurărĭ.

CARACTERULŬ.*)

Insuşirile caracterului.

4. Adevĕrulŭ.

S'ar crede, că e de sine înţelesŭ ca omulŭ sĕ vorbéscă adevĕrulŭ şi sĕ lucreze după adevĕrŭ, dér tocmai contrarulŭ se întêmplă. Societatea nu se mulţămesce cu aceea de a ne sili la acele scusabile minciunĭ de complesanţă, ci ne silesce şi alte minciunĭ nescusabile, séu se încércă fórte adeseorĭ cu succesŭ a face acésta.

Dómna lume are nespusă putere şi influinţă, deşi este o persónă comună, orĭ tocmai pentru aceea; căcĭ din ceva comunŭ e făcutŭ omulŭ.

Mulţĭ bărbaţĭ, dér înainte de tóte femeile suntŭ sclavii clasei la care aparţinŭ. Intre ei esistă, nu se scie de ce, o conjuraţiune tacită a tuturorŭ în contra fiecăruia, aşa că acesta nu cutéză sĕ fiă aşa cum e adecă sĕ sĕ fiă adevĕratŭ. Fiă-care cercŭ şi fiăcare clasă, fiecare rangŭ şi fie-care statŭ are obiceiurile şi datinile sale, carĭ se păstrézǎ cu atâtŭ mai strictŭ, cu câtŭ mai neînţelese suntŭ. Unii se'nţelenescŭ în mode, alţii în păreri; alţii altfelŭ; puţinĭ au curagiulŭ de a sparge zidurile aceste ţĕsute de paiangini şi de a trăi — nu cum le place, ci cum este cuminte şi corectŭ. Ómenii umblă după modă, fiă în îmbrăcăminte, chiar cu risiculŭ de a se ruina. Unulŭ începe şi ceilalţĭ urmézǎ şi aşa mână unulŭ pe altulŭ înainte, până ce nu se mai potŭ opri. Trebue sĕ se ţină de modă, obiceiurĭ etc. décă nu pe spesele proprii, atuncĭ pe ale altora, pentru că nu voiescŭ sĕ mărturiséscă, că mijlócele nu le ajungŭ. Aşa omulŭ intră în datorii şi devine mincinosŭ; căcĭ a cheltui, ce nu este alŭ nostru, este o minciună cu fapta, care e mai rea decâtŭ o minciună cu vorba.

Lipsa de curagiu moralŭ se arată în viéţa publică nu mai puţinŭ ca în cea casnică. Odinióră slugărnicia se arăta în aceea, că nu cutezau sĕ spună adevĕrulŭ celorŭ marĭ; astădĭ ea se arată mai multŭ în aceea, că nu cutéză sĕ spună adevĕrulŭ celorŭ de josŭ. Acum, când domnescŭ massele, este totŭ mai mare înclinarea de a le linguşi şi de a nu le spune decâtŭ cuvinte dulcĭ.

Adĭ nu se mai caută favorulŭ omului celui mai nobilŭ, cultŭ şi de caracterŭ, ci acela alŭ omului de josŭ şi necultŭ, pentru-că votulŭ acestuia este de regulă alŭ maiorităţii. Chiar ómenii cu védă, bine crescuţĭ şi avuţĭ se plécă dinaintea acestora, spre a câştiga voturile lorŭ. Ei mai bucurosŭ sacrifică principiile lorŭ, decâtŭ favorulŭ poporului. Este în adevĕrŭ multŭ mai uşorŭ de a se pleca, de a linguşi şi de a făţări, decâtŭ a fi cu hotărîre bărbătéscă şi marinimosŭ; e mai uşorŭ a ceda prejudiţiilorŭ, decâtŭ a păşi contra lorŭ. Celŭ ce vrea sĕ înóte în contra curentului trebue sĕ aibă tăriă şi curagiu: cu curentulŭ póte merge orĭ ce pesce mortŭ.

Acésta josnică peţire a favórei şi simpatiei poporului a luatŭ în timpulŭ din urmă prea marĭ dimensiunĭ şi strică caracterele, precum mărturisesce însuşĭ principele Bismark: politica strică caracterulŭ! Şi totuşĭ acestŭ bărbatŭ a uimitŭ prin francheţa sa pe cei din şcóla vechiă diplomatică, care se îndréptă după acsioma: Limba o are omulŭ, pentru ca sĕ-şĭ pótă ascunde gândirile. — Wotton nu fără cuvêntŭ a descrisŭ pe unŭ ambasadorŭ „ca pe unŭ omŭ de omeniă, pe care 'lŭ trimitŭ încóce şi încolo, ca sĕ mintă pentru binele ţĕrei sale", dér din causa acésta a cădutŭ în disgraţia Regelui.

Dér ceea ce mai de multŭ era numai tristulŭ privelegiu alŭ unora, se lăţesce acum totŭ mai multŭ. Devisa vechilorŭ ómenĭ de statŭ: Lumea vrea sĕ fiă înşelată, aşadér fiă înşelată! o urméză încă prea multŭ aleşii de adĭ ai poporului.

Consciinţele s'au lărgitŭ aşa de multŭ, încâtŭ aceştĭ aleşĭ au altă părere în dietă şi altă înaintea alegĕtorilorŭ lorŭ. Ei linguşescŭ în publicŭ prejudiţiile, pe carĭ în interiorulŭ le recunoscŭ ca periculóse. Metamorfosele politice devinŭ totŭ mai dese, şi chiar făţărnicia abia mai pare vrednică de despreţuitŭ.

Aceeaşĭ laşitate se arată în josŭ ca şi în susŭ. Făţărnicia la cei mai de susŭ promovéză aceleaşĭ însuşirĭ şi în josŭ. Décă ómenĭ cu înaltă posiţiă n'au curagiulŭ de a'şĭ spune părerea, ce se mai aşteptămŭ dela alţii? — Ei se vorŭ tupila după esemplulŭ ce li se dă, vorŭ dice da, când ar dice ba, vorŭ vorbi într'unŭ felŭ şi vorŭ lucra altfelŭ.

(Va urma.)

*) După Smiles-Rudow. A se vedé Nr. 271 alŭ „Gaz. Trans." din 1891.

Influenza.

Amŭ arĕtatŭ în numĕrulŭ din Duminneca trecutŭ unele trăsurĭ din istoriculŭ şi însuşirile influenzei. Acum mai reproducem după „Apĕrătorulŭ sănĕtăţii" următórele date:

Incâtŭ privesce causa influenzei, nimenea nu se îndoesce, că causa acestei bóle este unŭ microbŭ, ba unii cercetătorĭ, între carĭ şi d-lŭ profesorŭ Babeşŭ dela Bucuresci, spunŭ, că au şi doveditŭ acestŭ microbŭ.

Timpulŭ dela intrarea sĕmênţei séu a microbului în omŭ şi până la isbucnirea bólei este fórte scurtŭ: dela câteva óre până la 1—2 dile. Isbucnirea influenzeĭ se întâmplă repede şi deodată şi tocmai acestŭ începutŭ este unulŭ dintre semnele cele mai caracteristice ale influenzei.

Cu tóte acestea isbucnirea bólei se póte face şi cu încetulŭ: se arată mai întâi unŭ rĕu în totŭ corpulŭ, însoţitŭ uneorĭ de unŭ uşorŭ guturaiu cu puţină tusă şi apoi după 1—2—3 dile, se declară căldură, aşa că pielea sĕ înfierbêntă, faţa se aprinde şi rĕulŭ din totŭ corpulŭ cresce fórte.

Din cele ce s'a disŭ reese, că influenza începe în deosebite chipurĭ şi se dice, cu dreptŭ cuvêntŭ, că tipurile influenzei suntŭ totŭ atâtŭ de multe ca şi bolnavii.

Cu tóte acestea observatorii privescŭ trei forme ale influenzei, cele mai dese: *1) forma nervósă, 2) forma toracică şi 3) forma gastro-intestinală.*

Sĕ ne desluşimŭ asupra fiă-căreia din aceste trei forme.

I) Forma nervósă. Acéstă formă a influenzei se numesce nervósă pentru că în ea predomină turburările nervóse: o durere de capŭ grozavă, în cele mai multe casurĭ; însoţită desŭ de durere de ochĭ, când aceştia vĕdŭ lumină; însoţită de vĕrsăturĭ şi de tragere la somnŭ, séu de o întăritare nervósă pronunţată; durerea de capŭ este apăsĕtóre, însoţită de svêcnituri adêncĭ, alte-orĭ de svêcniturĭ înţepătóre. Bolnavii au simţirea unei strîngerĭ a fruntei, a têmplelorŭ şi adesea sĕ plângŭ de durerĭ numai înapoiul ochilorŭ. Către séră şi nóptea bolnavii sunt fórte agitaţĭ, se rostogolescŭ continuŭ şi nu-şĭ găsescŭ locŭ în care sĕ stea liniştit unŭ timp, orĭ câtŭ de scurtŭ. Au sete viă şi unii chiar deliréză, spre diminéţă vine puţină linişte şi cei mai mulţĭ pătimaşĭ îşĭ aducŭ aminte visiunele ce au avutŭ, în somnŭ séu fiind deşteptĭ.

Pe lângă durerile de capŭ, se mai vĕdŭ şi altele prin prejurulŭ gâtului printre cóste, pe la şolduri şi în membrele inferióre. Uneorĭ vinŭ în mĕduva spinării. In generalŭ durerile nu ţinŭ mai multŭ de 12 óre; în casurile cele mai grele ele chinuescŭ pe pătimaşŭ mai multe dile.

In cele din urmă pătimaşulŭ cade într'o slăbiciune séu lipsă de putere însemnată; nu mai póte avé nicĭ o energiă, nicĭ corporală, nicĭ sufletéscă şi acéstă lipsă de putere duréză multŭ, mai multŭ timpŭ decâtŭ a ţinutŭ bóla însăşĭ.

Mulţĭ suferindĭ perdŭ răbdarea, în convalescenţă îşĭ încércă puterile, reluându-şĭ ocupaţiunile obicĭnuite, dér aceştia se expunŭ fórte; se expunŭ la revenirea (recăderea) bólei, care acum este primejdiósă, pentru-că pătimaşulŭ este slabŭ.

In adevĕrŭ, cei mai mulţĭ dintre cei ce s'au perdutŭ, suntŭ aceia, carĭ s'au expus la recădere, părăsindŭ odihna şi îngrijirile igienice mai nainte ca bóla sĕ se fi stinsŭ complectŭ.

In unele casurĭ rarĭ s'au vĕdutŭ turburărĭ nervóse fórte seriόse: eşire din minţĭ, bóla copiilorŭ, ameţelĭ, greutate în respiraţiune, etc. Dintre tóte turburările nervóse, cele mai desŭ observate suntŭ durerile de capŭ, durerile în încheiăturĭ şi muşchĭ. Persónele nervóse au aceste turburărĭ nervóse fórte pronunţate.

II. Forma toracică. Prin forma toracică sĕ înţelege acea formă a influenzei, în care cele mai multe turburărĭ se petrecŭ în gâtŭ şi în pieptŭ. Aceste turburărĭ consistă în guturaiu mare, în usturime, uscăciune şi iuţélă în gâtŭ şi pe pieptŭ, însoţite de tuse uscată în generalŭ, celŭ puţinŭ la începutŭ.

Turburările acestea potŭ fi fórte uşóre şi fórte grele. In acestŭ din urmă casŭ, bolnavii se înăduşescŭ, (nu pot respira cu înlesnire) tuşescŭ grozavŭ şi scotŭ o flegmă cleiósă.

In aceste turburărĭ grave se póte ivi o bronchită primejdiósă şi chiar o adevĕrată inflamaţiune a celei mai însemnate părţĭ a plămânilorŭ. In tóte aceste casurĭ sĕ vede o căldură însemnată. In asemenea casurĭ ajutorulŭ medicului este de neapĕrată trebuinţă.

III. Forma gastro-intestinală. Prin forma gastro-intestinală se înţelege aceea

---

strucţiile, rugăciunile şi tóte formulele acuratŭ, şi-i spuse cu d'amĕruntulŭ, ce şi cum, aşa că era peste putinţa sĕ greşéscă. Hassanŭ îi mulţumi, alergă îndată la mamă-sa şi dise: „Ecă, aicĭ am cheia, acum poţĭ trăi fără grijă!"

Trecură câteva dile şi femeia cea rea chiamă pe băiatŭ la sine şi-i dise: „Ascultă, am vorbitŭ cu tatălŭ tĕu şi am hotărîtŭ, ca astădĭ sĕ întrămŭ în suterană şi sĕ scótemŭ bogăţii. Prin urmare ne vei conduce acolo." — „Da," dise Hassanŭ, „o sĕ vĕ conducŭ!" — „Mai departe amŭ hotărîtŭ," adause ea, „sĕ omorîmŭ pe braminulŭ Padmanaba, îndată ce ne vomŭ convinge, că ţi-a spusŭ adevĕrulŭ. Pentru-că cine póte sci, décă elŭ nu va împărtăşi şi altora secretulŭ? Hassaane, tu sĕ-i înfigĭ sabia în pieptŭ!" — „Cum"? strigă Hassanŭ, „eu? Sĕ-lŭ omorŭ eu? Pe binefăcĕtorulŭ meu, pe pretinulŭ meu, pe omulŭ, care ne-a grămăditŭ cu norocŭ şi bogăţii, pe acela sĕ-lŭ omorŭ? Nicĭ-odată, nicĭ-dată, mai bine mĕ omorŭ pe mine însu-mi".

Bĕtrâna îlŭ totŭ îndemnă, îlŭ rugă, îlŭ ameninţă, îi poruncĭ. Hassanŭ însĕ rĕmase statornicŭ. In sfîrşitŭ ea chiamă într'ajutorŭ şi pe bărbatu-sĕu, pe tatălŭ băiatului. Dér şi acesta se încercă îndeşert sĕ sdruncine statornicia fiului sĕu. —„Ei bine", dise tatălŭ în fine, „décă nu vrei, fiă, trebue sĕ ne mulţumimŭ şi cu asta. Atâta plăcere totŭ poţĭ sĕ-mĭ facĭ, ca sĕ-mĭ aretĭ fóia, ce ţi-a dat'o braminulŭ." Hassanŭ nicĭ-cum n'a vrutŭ sĕ i-o arete. — „Cum?" strigă tatălŭ sĕu, „aşa ne resplătescĭ tu binefacerile nóstre? Nu te-am luatŭ noi de pe strade, când umblai ca unŭ cerşitorŭ? Nu te-am îmbrăcatŭ, nu te-amŭ săturatŭ, nu ţi-am datŭ de beutŭ, nu te-am crescutŭ noi?"

Da, aşa au făcutŭ ei, dér numai din interesŭ pentru-că îlŭ puteau întrebuinţa bine în negoţulŭ lorŭ. — „Bine", dise în fine Hassanŭ, „să vreu sĕ trecŭ de nemulţumitorŭ, vĕ dau fóia, dér juraţi-mĭ, că buuului Padmanaba nu-i veţĭ face nicĭ unŭ rĕu." —„Jurăm" rĕspunserĕ îndată părinţii cei rĕi, deşi n'aveau de gândŭ sĕ ţină jurămêntulŭ. Atuncĭ Hassanu scóse fóia şi le-o dete. Dér abia puse tatălŭ sĕu vitregŭ mâna pe ea şi deodată sĕ aruncă asupra lui Hassanŭ, îlŭ trânti la pămêntŭ, îlŭ legă fedeleşŭ şi-i dise: „Aşa, acum stai aci, şi chiamă sĕ-ţi ajute pritinulŭ tĕu celŭ bunŭ, décă poţĭ." Zimbi apoi în modŭ batjocoritorŭ şi eşĭ din casă împreună cu femeia sa cea rĕutăciósă. Inchiară uşa după ei şi alergară la fântână sĕ fure comorile. Pe bramiu voiau sĕ-lŭ omóre într'ascuns nóptea. Allah însĕ grija de Hassanŭ şi statornicia lui a fostŭ resplătită. Padmanaba adecă află dela unŭ duchŭ, care sta în serviciulŭ lui, chiar în césulŭ acela, tóte cele petrecute, de aceea părinţii nicĭ nu eşiră bine din casă, şi elŭ şi alergase la Hassanŭ şi-i deslegă legăturile. —„Scólă şi urméză-mĕ iubite şi credinciosule fiu," dise elŭ prietinesce şi cu dragŭ, „vino şi vedĭ, cum nemulţumirea şi lăcomia îşĭ au rĕsplata lorŭ?" Hassanu sĕ ridică şi eşiră împreună.

Neguţătorulŭ de limonadă într'aceea fugise la fântână ardêndu-i inima după bogăţiile a cărorŭ cheiă era în mâna lui. Fără grijă şi fără sĕ presimtă vre-unŭ pericolŭ, aruncă fóia în fântână şi înaintea talismanului sări lăcatulŭ, sĕ deschise uşa, arapulŭ sĕ aşternŭ la pămêntŭ în faţa parolei şi când se sufle asupra lui bălaurii, carĭ aruncau focŭ, se făcură nevĕdutĭ. In chipulŭ acesta ajunseră la întrarea bisericei. Cu lăcomiă se aruncă femeia asupra comorilorŭ, pe carĭ le zări jurŭ împrejurĭ şi se încărcă cu ele aşa tare, încâtŭ gemea sub ele. Totŭ ca ea trebui sĕ facă şi bărbatulŭ ei. Elŭ puse mâna pe rubinĭ, pe aur, pe diamante şi după ce se încărcă cum se cade, gâfâind plecă cu nevasta sĕ ésă afară. Abia păşiseră însĕ din biserică în curte, de-odată le săriră înainte răcnindŭ doi lei puternicĭ, cu gurile căscate şi cu ochii învápăiaţĭ şi din aerŭ rĕsună o voce: „blăstămaţilorŭ şi trădătorilorŭ, mórtea sĕ fiă rĕsplata nelegiuirei vóstre!" Şi leii într'o clipă se aruncară asupra lorŭ şi-i făcură mii de bucăţĭ. Padmanaba însĕ şi Hassanŭ, legănându-se într'o trăsură de norĭ sĕ scoborîră din aerŭ, de unde vĕdură sfîrşitulŭ tristŭ alŭ celorŭ doi rĕutăcioşĭ. Ei scóseră cadavrele afară şi le înmormêntară.

Hassanŭ rĕmase favoritulŭ braminului, care îlŭ instruă în tóte înţelepciunile, făcându-lŭ mai mare peste tóte spiritele din aerŭ şi de pe pămêntŭ. Mulţĭ anĭ au trăitŭ împreună fericiţĭ şi lui Hassanŭ nicĭ-odată nu i-a părutŭ rĕu, că s'a opusŭ ispitei reutăcioşilor sĕi părinţĭ vitregĭ şi că a rĕmasŭ cu statornicia pe lângă ceea-ce este bunŭ şi cuviinciosŭ.

în care turburările din stomacŭ şi din intestine séu maţe suntŭ cele mai marĭ, cum ar fi durerĭ în stomacŭ, umflarea stomacului, vĕrsăturĭ, constipaţiune, uneorĭ însĕ diareă, limba roşiă, caldă, uscată; înghiţirea grea şi după orĭ-ce lucru înghiţitŭ se producŭ vĕrsăturĭ, în fine durerĭ în pântece (în maţe).

S'a observatŭ în multe casurĭ spuzéla gurei, abcese séu apostime împrejurulŭ dinţilorŭ, în fine aprinderĭ de dinţĭ.

Una din complicaţiunile cele mai dese, ce s'au vĕḑutŭ în orĭ-ce formă de influenţă, a fostŭ curgerea de puroiu din urechĭ.

In adevĕrŭ, la mulţĭ turburările din nasŭ se ducŭ până în urechĭ, unde producŭ puroiu, constituindŭ o bólă fórte grea atâtŭ pentru viéţă, câtŭ şi pentru auḑŭ.

Din partea ochilorŭ s'au vĕḑutŭ asemenea multe bóle venite numai din influenţă. Dintre bolnavii, carĭ au muritŭ, la cei mai mulţĭ influenza s'a întinsŭ în plămânĭ, în inimă, în capŭ etc., unde a produsŭ turburărĭ de mórte.

După cum am mai ḑisŭ, cei mai în primejdiă dintre atacaţĭ de influenză suntŭ cei slăbiţĭ, fiă totŭ prin influenza, care abia începeau sĕ scape şi alta nouă a venitŭ, fiă prin altă bólă, fiă, în fine prin orĭ-ce năravŭ, care scurge din puterĭ. Aşa dér, acum, cu venirea acestui nou vrăjmaşŭ alŭ sănĕtăţii şi vieţii nóstre, mai multŭ decâtŭ altă dată, trebue sĕ îngrijimŭ de puterile nóstre.

Influenţa este ceva greu de cunoscută mai alesŭ la începutulŭ epidemiei, însĕ odată ce epidemia s'a declaratŭ, cunóscerea bólei devine uşóră. Cu tóte acestea, totŭ sĕ potŭ face greşelĭ chiar şi în cursulŭ epidemiei, pentru-că ea nu numai nu suprimă complectŭ pe celelalte bóle, dér, ca tóte epidemiile, şi ea schimbă în cât-va fisionomia celorŭ mai multe din celelalte bóle, ér acéstă schimbare consistă în aceea, că celelalte bóle iau în câtva şi caracterulŭ influenzei.

Până astăḑĭ nu există medicamentŭ specialŭ, adecă medicamentŭ, care fiindŭ datŭ, bóla sĕ înceteze îndată prin acésta. Dintre tóte medicamentele, acelea carĭ au datŭ cele mai bune folóse, combătêndŭ durerile şi scăḑêndŭ căldura pătimaşilorŭ, suntŭ chinina şi antipirina. Unŭ gramŭ de chinină amestecatŭ cu 2 de antipirină împărţite apoi aceste 3 grame de medicamentŭ, în trei pachete şi luate în trei rêndurĭ în cursulŭ celorŭ 24 óre, este dosa ce trebue sĕ ia unŭ omŭ mare.

Pentru copii însĕ se va da o dosă mai mică. Antipirina se póte lua în dosă îndoită de aceea, în care sĕ dă chinina.

In casulŭ, în care turburările produse de influenză vorŭ fi marĭ şi în carĭ se vorŭ vedé şi complicaţiunĭ, adecă se va bănui celŭ puţinŭ, cumcă vr'unŭ organŭ însemnatŭ din corpŭ, cum ar fi plămânile, inima, maţele, creerulŭ, urechile, ochii, etc. se vorŭ fi îmbolnăvitŭ, adecă influenza va fi făcutŭ în aceste organe unŭ cuibŭ de desvoltare mai puternică, nu trebue sĕ se pérdă timpulŭ fără a căuta unŭ medicŭ.

P O V E Ţ E.

Frigulŭ şi animalele de casă. Naturalistulŭ francesŭ Colin, după unŭ studiu îndelungatŭ, a presentatŭ academiei francese unŭ raportŭ în care arată, că dintre tóte animalele de casă, iepurii de casă sciu răbda mai bine frigulŭ. Iepurii de casă de plinŭ desvoltaţĭ, aşeḑaţĭ în coliviă de fierŭ, au fostŭ lăsaţĭ afară pe zăpadă timpŭ de 5—6 ḑile, unde au suportatŭ unŭ frigŭ de 10—15⁰ C., fără sĕ fi perdutŭ din căldura internă a trupului, decâtŭ o parte fórte mică şi neînsemnată. După iepurii de casă mai bine sciu răbda frigulŭ oile, apoi porcii. Cânii suntŭ mai gingaşŭ de frigŭ; găinile şi curcile însĕ, décă suntŭ uscate la pene, se pare că nu simţescŭ frigulŭ mai de locŭ; făcêndu-se însĕ cu ele încercare, s'a constatatŭ, că la frigŭ ouă cu una până în două sĕptĕmânĭ mai târḑiu.

*

Săpunŭ pentru scóterea petelorŭ din haine. Sĕ se amestece 500 gr. săpunŭ albŭ bine uscatŭ şi rasŭ cu 5 gălbenuşurĭ de ouĕ, 15 gr. sare de masă pisată fórte măruntŭ şi atâta apă de fiere de bou, câtŭ se póte face o cocă destulŭ de móle. Acéstă amestecătură se póte prepara mai uşorŭ în piuliţe de marmură, frecênd'o bine cu unŭ pisălogŭ de lemnŭ. Acéstă cocă, tăiată în bucăţĭ pătrate ca săpunurile cele micĭ, se usucă la aerŭ liberŭ. Cu acestŭ săpunŭ ne servimŭ ast-felŭ: se scutură mai întâiu de prafŭ materia séu haina pătată, după aceia se udă bine cu apă curată părţile pătate, se spală cu acestŭ săpunŭ şi se limpeḑesce cu altă apă curată. Astfelŭ petele vorŭ eşi de totŭ.

*

Scutirea plantelorŭ de îngheţatŭ. Plantele din odaiă, de cumva suntŭ aprópe de feréstră şi de cumva în odaiă nu s'a făcutŭ foc, aşa că ne temem ca nu cumva sĕ îngheţe în decursulŭ nopţii, putemŭ sĕ le scutimŭ în contra îngheţului séu aşa, că le acoperimŭ séra cu hârtiă. Hârtia, fiindŭ unŭ conducĕtorŭ fórte rĕu de căldură, pe de-oparte nu lasă sĕ între frigulŭ la plante, ér de altă parte nu lasă sĕ se împrăştiă căldura evaporată din plante. Alŭ doilea mijlocŭ de a scuti plantele de îngheţŭ constă în aceea, că între plante se aşéḑă séra hârburĭ cu apă; când frigulŭ începe a se mări, apa radiéză căldură, care scutesce plantele de îngheţŭ. De-altmintrelea, pentru ca plantelorŭ peste totŭ sĕ le mérgă bine, nu trebue sĕ uitămŭ, ca pămêntulŭ de lângă rădĕcina lorŭ sĕ-lŭ săpămŭ din când în când, deórece în urma udărei cu apă, pămêntulŭ se îndésă la rădĕcina plantei aşa de tare, că nu mai póte străbate prin elŭ nicĭ aerulŭ, nicĭ apa, care evaporéză fără a fi străbătutŭ la rĕdĕcină, ér fără aceste două elemente plantele nu potŭ trăi.

*

Ingrăşarea găinilorŭ. Suntŭ mai multe modurĭ de-a îngrăşa găinile, dér dintre tóte celŭ mai practicŭ până acum s'a doveditŭ a fi îngrăşarea găinilorŭ cu tăieţei de aluatŭ. In Francia cei mai renumiţĭ cultivătorĭ de galiţe îngraşe găinile cu tăieţei făcuţĭ din făină fină de hrişcă; făina acésta o amestecă cu lapte cevaşĭ cam călduţŭ şi astfelŭ facŭ unŭ aluatŭ asemenea aceluia, din care se gătesce pânea. In Anglia se face aluatulŭ din făină fină de ovĕsŭ amestecată cu lapte, séu se face din acestea unŭ felŭ de pastă séu turtă, din care se ia de câte trei până în patru-orĭ la ḑi câte o bucată potrivită, ce se aşéḑă înaintea găinei şi acésta mănâncă apoi din ea câtŭ îi trebue. Ingrăşarea, ce se face în modulŭ acesta, duréză ḑece ḑile. Décă însĕ voimŭ sĕ îngrăşămŭ găinile cu tăieţei, atuncĭ tăieţeii aceştia s'a obicĭnuitŭ a se face în formă de sulurĭ, groşĭ cam de o jumĕtate de centimetru şi lungĭ cam de unŭ degetŭ. Aceştĭ tăieţei apoi séu că se uscă, séu se prăjescŭ puţinŭ. Inainte de a îndopa găinile cu ei, se întingŭ puţinŭ în apă curată. Găina, când se scóte din coteţŭ pentru îndopare, trebue luată cu amêndouĕ mânile pe sub peptŭ, celŭ ce o îndópă şede josŭ, găina o pune sub braţulŭ stângŭ, cu mâna stângă se deschide gura găinei; ér cu drépta se ia câte-unŭ tăieţelŭ udatŭ în apă, de pe care însĕ apa se scutură; tăieţelulŭ se bagă în gura găinei şi 'i se aşéḑă de alungulŭ limbei şi apoi cu degetulŭ arătătorŭ se împinge pe încetulŭ în gâtŭ, ér din gâtŭ printr'o uşóră apăsare cu două degete în jurulŭ gâtului, se împinge în guşă. In ḑiua întâi în cursŭ de 24 de óre 'i se dau găinei numai 2—4 tăieţei; de aci înainte apoi în fiă-care ḑi cu unŭ tăieţelŭ mai multŭ până ce se ajunge acolo, ca sĕ 'i se dea câte 15 tăieţei la ḑi. Trebue sĕ se ţină bine sémă, ca îndoparea sĕ se facă la acelaşĭ timpŭ, pentru ca astfelŭ găinile nicĭ sĕ nu flămânḑéscă, dér nicĭ sĕ nu se îndópe înainte de vreme. La nicĭ unŭ casŭ nu trebue sĕ se îndópe găina înainte de a fi mistuitŭ ceea ce a avutŭ în guşă. Găinile îndopate sĕ se aşeḑe îndĕrĕtŭ în coteţŭ cu aceeaşĭ băgare de sêmă, precum s'au scosŭ. Ingrăşarea în modulŭ acesta duréză trei până în patru sĕptĕmânĭ.

Maxime.

Culese din mai mulţĭ autorĭ, de Ucu.

— Bogăţia sémĕnă cu unŭ şerpe, pe care unŭ vrăjitorŭ îlŭ ţine de códă, fără ca sĕ fiă muşcatŭ, dér pe celŭ ce nu scie arta acésta, îlŭ muşcă şi-lŭ înveninéză.

*

— Inţelepciunea şi virtutea e cea mai mare bogăţiă a unui omŭ, şi cine le posede pe acestea, acela nu mai are lipsă de altă avere.

*

— Averea celui sĕracŭ constă în mulţămire, — ér sĕrăcia celui bogatŭ este: sgârcenia şi lăcomia.

*

— Privesce rĕsăritulŭ sórelui, fiindcă nu eşcĭ sigurŭ, că vei vedé şi apusulŭ lui. (*Pitagora.*)

*

— Bunăstarea popórelorŭ trebue sĕ fiă ceasorniculŭ domnitorilorŭ. (*Ganganelli.*)

*

— Pentru unŭ înţeleptŭ este nebunia altuia mai folositóre, decâtŭ pentru unŭ nebunŭ înţelepciunea altuia.

*

— Pentru ca sĕ ne arătămŭ cu bunăvoinţa şi cu simţŭ omenescŭ faţă ce ceilalţĭ ómenĭ, trebue sĕ ne încercămŭ a ne însuşi firea şi posiţiunea altorŭ ómenĭ, precum şi sêmţĕmintele acelora.

(*Schiller.*)

*

Oamenii suntŭ nisce actorĭ. Lumea e scena. Intêmplarea compune piesa, norocul împarte rolurile. Nebunii schimbă scenele, ér filosofii suntŭ privitorĭ. Cei bogaţĭ şedŭ în lojă, cei puternicĭ stau în parterre, ér sĕracii în galeriă. Cămătarii şedŭ la cassa cu banĭ, aceia însĕ, pe carĭ i-a părăsitŭ norocul, curăţă lampele, ér timpulŭ ridică şi lasă cortina în josŭ.

*

— Nicĭ unŭ omŭ nu e aşa de bunŭ, ca numele sĕu, nicĭ în bine, nicĭ în rĕu.

Din traista cu minciunile.

Era vai de capŭ, de nu erau picióre.

Ii se umpluse Ţiganului rĕvaşulŭ, câtŭ nu era modru sĕ mai încapă pe elŭ chiar nimica şi pentru-că tótă viéţa lui a fostŭ şirulŭ fără de legilorŭ, éră vorba: „o'atâta umblă olulŭ la fântână până i-sĕ frânge gâtulŭ" cătândŭ sĕ se împlinéscă — la cea mai de-aprópe nĕsdrăvăniă îlŭ ferecară în obeḑĭ şi-i aleseră judecată dréptă, sĕ móră — după mĕsura fără de legilorŭ luĭ — în spênḑurătorĭ.

Acum îlŭ cuprindŭ în mijloculŭ alaiului şi-lŭ scotŭ între hotarĕ, unde era loculŭ pentru astfelŭ de întêmplărĭ. Lumea tótă îşĭ ţinea privirile aţintite asupra lui şi-i trecea în socotélă tóte mişcările: de cum păşesce de îndesatŭ, de cum îşĭ înalţă capulŭ cu mândriă, de cum îşĭ pleca gâtulŭ în ştreangŭ, de cum îşĭ face pălmile pumnĭ, când îlŭ tragŭ în susŭ, de cum..... sfrrr.... ştreangulŭ se rupe, éră Ţiganulŭ cum simţesce vîrtosŭ sub tăpăligĭ.... arde-o pe unde-o poţĭ, ca dela spânḑurătorĭ, lăsându-i pe toţĭ zăpăciţĭ, sĕ cate unu'n gură la altulŭ.

Câtŭ a fi fugitŭ astfelŭ şi până unde, nu vĕ potŭ face sémă, o fi însĕ atâta, că mai pe 'nsĕrate mai pe 'ntunecate zăpsì la unŭ Românŭ şi cerù, sĕ-i dea sălaşŭ.

Românulŭ, pretinosŭ din fire, îlŭ sălăşluesce ca pe unŭ drumarŭ fără adăpostŭ, ba îi face şi unŭ patŭ, cum nu avuse dóră nicĭ când sĕ indulcea cu ţîţa mamei sale şi la capŭ îi pune o perină.

Ţiganulŭ, sdrobitŭ, cum era din drumulŭ lui, n'aştéptă sĕ-i facă silă cu îmbiatulŭ, se culcà îndată şi câtŭ a-i bate în pălmĭ o dă la horcăitŭ pe struna cea grósă. Mai nainte însĕ puse perina de sub capŭ, sub picióre.

Românulŭ îlŭ vede cu capulŭ atêrnatŭ în josŭ ca o curcubĕtă de biţă şi cugetândŭ, că dóră a greşitŭ căpătâiulŭ, scóte perina şi o îndésă încetinelŭ, nu cumva sĕ-i turbure somnulŭ, sub capŭ.

Intr'unŭ târḑiu se deştéptă Ţiganulŭ şi décă simţesce móle la capŭ, apucă perina şi o pune sub picióre.

Românulŭ éră 'o scóte şi i-o pune la capŭ, dér totŭ atuncĭ treḑindu-se cioroiulŭ, care nu apucase sĕ dórmă bine, o aruncă îndĕrĕtŭ şi cu tótă îndestulirea îşĭ întinse ciolanele prăjite pe ea.

— „Auḑĭ, viţă rĕtăcită", ḑice acuma Românulŭ, „dóră ţĭ-a luatŭ mintea câmpii şi vlaga pădurea, sĕ punĭ tu perina sub picióre şi nu ca alţĭ botezaţĭ? orĭ dóră pentru aceea-i capulŭ capŭ, sĕ fiă mai întêiu decâtŭ piciórele?!"

— „Capŭ necapŭ," ḑise ţiganulŭ, „dér piciórele sĕracile, a lorŭ fiă hodina că era vai de capŭ, de nu erau picióre."

Kœváry.

MULTE ŞI DE TOATE.

Sfêrşitulŭ lumei.

Cetimŭ în „Rev. lit.": Sfêrşitulŭ lumei pămêntescĭ pare, că se va întêmpla după ḑece milióne de anĭ. Acestŭ termenŭ a fostŭ fixatŭ de sir Wiliam Thompson, eminentulŭ fisicianŭ englesŭ, profesorŭ la universitatea din Glasgow. D-nulŭ Thompson spune, că sórele este o sferă vastă, ce merge spre rĕcire, adecă tinde sĕ se contracteze prin efectulŭ gravitaţei asupra masei lui, dér că acéstă rĕcélă se face pe nesimţite, de vreme ce temperatura rĕmâne încă, în modŭ sensibilŭ, constantă.

Căldura solară, adaogă Thompson, este egală cu acela ce ar trebui pentru desvoltarea unei forţe de 476,000 milióne de cai-saporĭ, adecă 78,000 cai-saporĭ pentru metru pătratŭ superficialŭ a fotosferei. Orĭ câtŭ de enorme ni-s'ar păré aceste cifre, teoria dinamică a căldurei ne arată, că sórelui îi este de ajunsŭ o retracţiune de 35 metre pe anŭ pentru a continua sĕ emită în spaţiu aceeaşĭ cantitate de caloricŭ. In aceste condi-

ţiunĭ, raḑa fotosferei se scurtéză cu aprópe o sutime la 2000 de anĭ.

Momentulŭ va sosi, fără îndoiélă, când temperatura va scădé cu totulŭ. După calcule fórte precise, vorŭ trebui ḑece milióne de anĭ până când temperatura sĕ ajungă neîndestulitóre pentru întreţinerea vieţei pe suprafaţa globului.

Aceleaşĭ date, aplicate la trecutŭ, arată, că sórele nu póte avé astăḑĭ o vêrstă mai mare ca douĕ-ḑecĭ milióne de anĭ, orĭ care ar fi origina lui, şi orĭ care ar fi resultatulŭ isbucnirei lumei preesistente séu acela alŭ condensaţiunei nebulóselorŭ mai dinainte difuse.

Geologii şi naturaliştii tindŭ în genere a atribui pământului o vechime multŭ mai mare. Dér fisicianulŭ tratândŭ chestiunea cu întemeiere pe date sigure şi resolvându-o ca o problemă de mecanică pură, nu póte ajunge la altă conclusiune decâtŭ, acea a profesorului Thompson.

*

Eclipsele anului 1892.

In anulŭ 1892 vorŭ fi douĕ întunecimĭ de sóre şi douĕ de lună, dintre carĭ în părţile nóstre se vorŭ vedé numai cele douĕ întunecimĭ de lună. Intâia întunecime totală de sóre va fi la 14 Aprilie v. Ea va începe la 8 óre 36 minute séra, maximulŭ ìlŭ va ajunge la 10 óre nóptea, va fini la 12 óre 54 minute nóptea şi va fi vĕḑută în Neuseeland şi America méḑă-noptală. A doua întunecime parţială de sóre va fi la 8 Octomvre v. Ea va începe la 5 óre 5 minute séra, va fi vĕḑută în America centrală, Grönland, Island. Intunecimea parţială de lună din 29 şi 30 Aprilie v. va începe la 10 óre nóptea, îşĭ va ajunge culmea la 11 óre 43 minute şi va fini la 30 Aprilie v. la 1 óră 26 minute diminéţa şi va fi vĕḑută în partea ostică a Asiei în Europa, Africa, America de sudŭ şi oceanele atlanticŭ şi indicŭ, ér întunecimea totală de lună dela 23 Octomvrie v. va începe la 2 óre 59 minute după amiaḑĭ, culmea va ajunge-o la 4 óre 35 minute, finea la 9 óre 47 minute şi va fi vĕḑută în Australia, Asia, Europa şi Africa.

*

Scumpŭ, dér face.

Intr'unŭ magazinŭ de delicatese din Berlinŭ, întră o damă elegantă, şi după ce făcŭ câteva cumpĕrăturĭ neînsemnate, cerŭ socotéla. Amploiatulŭ, care o servea, trecŭ obiectele pe o fóie de hârtiă şi cu unŭ zimbetŭ ironic presenta damei nota. — Te înşelĭ, domnule, ḑise cumpărĕtórea, mi-ai trecutŭ aci 20 de florinĭ mai multŭ. — Nicĭ decum, dómnă, a-ţĭ uitatŭ, se vede bucata de salamŭ ce aţĭ luat'o de pe tarabă. — Dómna se face roşiă, murmură că a uitatŭ de salamŭ dér întrébă, de ce îi socotesce salamulŭ 20 de florinĭ, când preţulŭ e numai unŭ florinŭ? — Aşa e, dómnă, unŭ florinŭ costă, când cumperĭ salamulŭ, dér când ìlŭ furĭ costă 20 de florinĭ. Dómna plăti îndată şi se făcŭ nevĕḑută.

*

Ranele pricinuite de glonţŭ în viitorulŭ rĕsboiu.

Nouĕle puscĭ cu repetiţiă de sigurŭ că vorŭ face, pe câmpulŭ de bătaiă, mai marĭ pustiirĭ, decâtŭ puscile Werndl puse la dosarŭ. Rana însĕ ce-o face noua puşcă este cu multŭ mai nestricăciósă (esceptionândŭ rănirea părţilorŭ nobile din corpulŭ omenescŭ). Asta a declarat'o mediculŭ militarŭ din Berlinŭ, Vardeleben, demonstrându-şĭ supoziţiunea cu aceea, că nouĕle cartuşe facŭ numai o rană rotundă şi sfâşiă carnea, fiindcă oţelulŭ din care suntŭ pregătite cartuşele, nu-şĭ pierde forma, nu se lăţesce, ca plumbulŭ, afară de acésta celeritatea noului cartuşŭ e estraordinarŭ de mare

*

Tunŭ uriaşŭ

In Cartagena, la bateria de tunurĭ Santa-Anna se află unŭ tunŭ Krupp ce are unŭ calibru de $30^1/_2$ centm. Puterea tunului e aşa de mare încâtŭ svêrle glonţulŭ la o distanţă de 13 chlm. Greutatea unui glonţŭ e de 450 klgr.

Călendarulŭ săptămânei.

Decemvre. are 31 ḑile. Andrea.

1891 Ḑilele săptĕm.	Călendarulŭ Iulianŭ	Călend. Gregorian	Sórele răsare	Sórele apune
Dum.	15 St. Elefterie	27 Ioan Ev. şi Ap.	7.49	4.14
Lunĭ,	16 Prof. Ageu	28 Pruncii nev.	7.49	4.15
Marţĭ,	17 S. Prof. Daniil	29 Ionathan	7.49	4.16
Mercurĭ,	18 Mart. Sebastian	30 Davidŭ	7.49	4.17
Joi,	19 Mart. Bonifacie	31 Silvestru	7.50	4.17
Vinerĭ,	20 Mart. Ignatie	1 Ian. 1892 a. a.	7.50	4.18
Sâmb.	21 Mart. Iulia	2 Abel	7.50	4.19

Bursa de mărfurĭ din Budapesta dela 23 Dec. n. 1891.

Sĕminţe	Cualitatea per Hect.	Preţulŭ per 100 chilogr. dela	până
Grâu Bănăţenescŭ	80	11.35	11.55
Grâu dela Tisa	80	11.35	11.55
Grâu de Pesta	80	11.30	11.50
Grâu de Alba-regala	80	11.35	11.55
Grâu de Bácska	80	11.35	11.55
Grâu ung. de nordŭ	80	—.—	—.—

Sĕminţe vechĭ orĭ nouĕ	soiulŭ	Cualitatea per Hect.	Preţulŭ per 100 chilgr. dela	până
Sĕcară		70—72	10.40	10.55
Orzŭ	nutreţŭ	60—62	6.20	6.50
Orzŭ	de vinars	62.—	6.70	7.15
Orzŭ	de bere	64.—	7.35	8.60
Ovĕsŭ		39.41	6.25	6.55
Cucuruzŭ	bănăţ.	75	6.55	6.60
Cucuruzŭ	altŭ soiu	73	6.50	6.55
Cucuruzŭ	„	—	5.65	5.75
Hirişcă	„	—	6.60	6.80

Preţulŭ pe 100 chilograme.

Producte div.	Soiulŭ	Cursulŭ dela	până
Sem. de trif.	Luţernă ungur.	42.—	48.—
—	francesă		—.—
—		—.—	—.—
„	roşiă	50.—	58.—
Oleu de rap.	rafinatŭ duplu	39.—	39.50
Oleu de in		6.90	7.10
Uns. de porc	dela Pesta	54.—	54.50
„	dela ţéră	—.—	—.—
Slănină	svêntată	44.—	45.—
„	afumată	52.—	54.—
Sĕu		35.	36.—
Prune	din Bosnia în buţĭ		
„	din Serbia în sacĭ		
Lictarŭ	slavonŭ nou	17.25	17.50
„	bănăţenescŭ		
Nucĭ	din Ungaria		
Gogoşĭ	ungurescĭ		
„	sêrbescĭ		
Miere	brută	—.—	—.—
„	galbină strecurată	38.—	39.—
Ceară	de Rosenau	138.	139.
Spirtŭ	brutŭ	25.50	26.—
„	Drojdiuţe de spirt	26.—	26.50

Têrgulŭ de rîmători din Steinbruch. La 21 Dec. n. starea rîmătorilorŭ a fostŭ de 134,409 capete, la 22 Dec. au întratŭ 3720 capete şi au eşitŭ 1328 rĕmânêndŭ la 23 Dec. unŭ numĕrŭ de 136801 capete. — Se notéză: marfa *ungurescă* veche, grea dela 44 până la $44^1/_2$ cr. marfă *ungurescă* tineră grea dela 46— cr. până la $46^1/_2$ cr., *de mijlocŭ* dela 45 cr. până la $45^1/_2$ cr. — *uşóră* dela 43— cr. până la 44— cr. — *Marfă ţĕrănéscă* grea dela 43— până la 44— cr. — *de mijlocŭ* dela 42 — cr. până la 44— cr. *uşóră* dela 41 — cr. până la 43 cr. — *Marfă de România Bákony* de grea dela — cr. până la — cr. transitto mijlociă grea dela — cr. până la — cr. însĕ transito uşóră dela — cr. până la — cr. transito dto ţepósă grea dela — cr. până la — cr. transito mijlociă dela — cr. până la — cr. *Marfă sêrbéscă* grea dela 43—44 cr. transito, mijlociă grea dela 42—43 cr. transito uşóră dela 40—41 cr. Porcĭ îngrăşaţĭ de unŭ anŭ, dela — cr. până la — cr., îngrăşaţĭ cu cucuruzŭ dela — cr. până la — cr., îngrăşaţĭ cu ghindă dela — cr. până la — cr. Cântăriţĭ la gară cu $4^1/_2$.

Bursa din Bucurescĭ din 23 Decembre.

Valorĭ	%	cumpe
Rentă română perpetuă 1875	5%	$99.^1/_2$
Renta română amortisabilă . .	5%	98.—
dtto	4%	$84.^3/_4$
Renta rom. (rurale convertite)	6%	100.—
Oblig. de statŭ C. F. Române	6%	—.—
idem idem	4%	—.—
Imprumutulŭ Openheim 1866 .	8%	—.—
Imprumutulŭ Oraş. Bucurescĭ .	5%	—.—
idem idem din 1884	5%	$94.^1/_8$
idem idem din 1890	5%	$93.^1/_4$
Impr. or. B. cu prime Loz. fr. 20	—	—.—
Credit fonciarŭ ruralŭ	7%	—.—
idem idem	5%	$100.^3/_8$
Credit Fonc. Urb. din Bucurescĭ	7%	104.—
idem idem	6%	$103.^1/_2$
idem idem	5%	95.—
Credit Fonc. Urban din Iaşĭ. .	5%	$85.^1/_4$
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300	10 fr V.N.	276.—
Banca Naţion. ult. div. 83.—	500	1590.
Dacia-România ult. div. 30 lei	200	—.
Naţionala de asig. ult. div. 32 lei	200	—.
Banca Rom. ult. div. fr. 15.— .	500	—.
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 5 l.	250	—.—
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 30	250	—.—
Soc. Rom. de Hârtie ult. —	100	—.—
Soc. de Reas. ult. div. 15 l. aur	200	—.—
Societ. de Constr. ult. div. . .	—	—.—
Societ. de Hârtie ult. div. . .	—	—.—
Agio în Bursă	—	—.—
Rubla de hârtie	—	—.—
Banca Naţion. a României .	—	
Scompt.	5%	
Avansurĭ pe efecte	6%	
vansurĭ pe Lingourĭ	6%	

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 26 Decemvre st. n. 1891.

		Cump.		Vênd.
Bancnote românescĭ		9.26		9.30
Argintŭ românescŭ	„	9.20	„	9.25
Napoleon-d'orĭ - -	„	9.30	„	9.33
Lire turcescĭ - -	„	10.58	„	10.63
Imperialĭ - - - -	„	9.58	„	9.63
Galbinĭ - - - -	„	5.45	„	5.50
Scris. fonc. „Albina" 6%		—.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	—.—	„	—.—
Ruble rusescĭ - - -	„	112.	„	113.50
Mărcĭ germane - -	„	57.40	„	57.80

Discontulŭ 6—8% pe anŭ.

Cursulŭ la bursa din Viena

din 25 Decemvre a. c. 1891

Renta de aurŭ 4%	106.35
Renta de hârtiă 5%	101.35
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare aurŭ	116.80
dto argintŭ	98.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [1-ma emisiune] - -	113.20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [2-a emisunei] - -	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) - -	—.—
Bonurĭ rurale ungare - - - - -	90.70
Bonurĭ croato-slavone - - - - - -	105.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ - - - - - - - - -	—.—
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	137.50
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului - -	129.75
Renta de hârtiă austriacă - - - - -	92.60
Renta de argintŭ austriacă - - - - -	92.25
Renta de aurŭ austriacă - - - - - -	109.10
Losurĭ din 1860 - - - - - - - -	137.75
Acţiunile băncei austro-ungare - -	1013.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar. -	330.50
Acţiunile băncei de creditŭ austr. -	287.—
Galbenĭ împĕrătescĭ - - - - - - -	5.59
Napoleon-d'orĭ - - - - - - - - -	9.34
Mărcĭ 100 împ. germane - - - - -	57.83
Londra 10 Livres sterlinge - - -	117.70

Proprietarŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ interimalŭ:
Gregoriu Maiorŭ.

PUBLICAȚIUNE.

Direcțiunea generală a Căiloră Ferate Române face cunoscută prin acésta, că are

31 posturi de Ingineri vacante

la Serviciulŭ de Intreținere din Bucurescĭ, Craiova, Pitescĭ Buzĕu, Galațĭ și Iașĭ.

Doritorii de a ocupa asemenea posturĭ suntŭ rugațĭ a presenta cererile D-lorŭ în scrisŭ *la adresa Direcțiunei generale a Căilorŭ Ferate Române, Serviciulŭ P. la Bucurescĭ* celŭ multŭ până la **15 Ianuarie 1892 st. nou** cu arătarea adresei D-lorŭ exactă și anexândŭ documentele următóre:

1) Diploma séu Certificatŭ de terminarea studielorŭ a unei școle speciale de Ingínerĭ.

2) Certificatŭ de serviciu.

3) Actŭ de nascere.

4) Actŭ de căsătoriă (décă e căsătoritŭ) și de nascere alŭ soției, precum și eventualŭ ale copiilorŭ.

5) Actele pentru serviciulŭ militarŭ.

Pentru informațiunĭ mai detaliate doritorii se vorŭ adresa în scrisŭ séu verbalŭ la **Șefulŭ Serviciului de Intreținere C. F. R., Bucurescĭ, Calea Victoriei Nr. 124.**

724—16.

Nr. 485—1891. 737 3—2.

Concursŭ.

Pe basa conclusului adunării generale a Asociațiunii transilvane din ședința a II-a ținută în Hațegŭ la 5 (17) Augustŭ a. c. de sub pt. prot 24 pt 3 lit. b și în conformitate cu conclusulŭ subsemnatului comitetŭ din ședința dela 9 Decemvre a. c. de sub pt. prot. 266 se escriă concursŭ la **2 stipendii de câte fl. 500 v. a.**

Unulŭ din aceste stipendii e menitŭ pentru tinerĭ absolvențĭ de gimnasiu, eventualŭ pentru tinerĭ, carĭ îșĭ facŭ séu șĭ-au făcutŭ studiile în regulă la universitate și carĭ, terminândŭ cursulŭ filosoficŭ, vorŭ sĕ-șĭ câștige și cualificațiunea specială cerută de legea statului (art. de lege 38 din 1868 § 103) pentru școlele civile.

Dintre reflectanții la acestŭ stipendiu vorŭ fi preferițĭ aceia, carĭ vorŭ dovedi, că au pregătirea recerută pentru de a pute face examenulŭ specială din grupulŭ limbilorŭ și că pe lângă limba română și n aghiară cunoscŭ perfectŭ și limba germână, atâtŭ în vorbire câtŭ și în scriere.

La stipendiulŭ alŭ II-lea potŭ reflecta tinere și tinerĭ, carĭ avêndŭ deja pregătirea recerută pentru arta musicei instrumentale, deprinderea recerută pe pianŭ (clavirŭ) și și talentu musicalŭ, dorescŭ a se perfecționa în cutare conservatorŭ, spre a pute provedé eventualŭ musica instrumentală la o școlă de categoria școlei Asociațiunii.

Cei carĭ reflecteză la aceste douĕ stipendii au a-șĭ înainta cererile instruate în modŭ corĕspundĕtorŭ „Comitetului Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului românŭ" celŭ multŭ până la *31 Martie 1892*, avêndŭ a aclude lângă cerere și o schiță a studiului percursŭ precum și unŭ reversŭ, prin care se deobligă, ca cerêndŭ trebuința, vorŭ intra ca puterĭ didactice în serviciulŭ „școlei civile de fete cu internatŭ a Asociațiunii transilvane", arătândŭ fiă în cerere fiă separatŭ de aceea, și durata timpului, pentru care reflecteză la stipendiulŭ cerutŭ.

Sibiiu, 19 Decemvre 1891.

Pentru comitetulŭ Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului românŭ.

G. Barițiu, preș. **Dr. I. Crișianu**, secretarŭ II.

Avisŭ d-lorŭ abonați!

Domnii, ce se aboneză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămurtŭ și sĕ arate și posta ultimă.

Administrat. „Gaz. Trans."

Tiporgafia A. MUREȘIANU, Brașovŭ